

สรุปผลการสัมมนา

เรื่อง "แก้ไขกฎหมายสลากฯ : โอกาสและความท้าทายสู่การปฏิรูปสลากเพื่อสังคม"

เอกสารวิชาการลำดับที่ ๓๗

จัดทำโดย

คณะกรรมการสังคม ทิศกรมเด็ก เยาวชน สตรี

ผู้สูงอายุ คนพิการและผู้อยู่อาศัย

สภานิติบัญญัติแห่งชาติ

สรุปผลการสัมมนา
เรื่อง “แก้ไขกฎหมายสลากฯ : โอกาสและความท้าทาย
สู่การปฏิรูปสลากเพื่อสังคม”

จัดทำโดย
คณะกรรมการธิการสังคม กิจการเด็ก เยาวชน
สตรี ผู้สูงอายุ คนพิการและผู้ด้อยโอกาส
สภานิติบัญญัติแห่งชาติ

เอกสารวิชาการลำดับที่ ๗

คำนำ

ตามที่คณะรัฐมนตรีได้มีมติอนุมัติหลักการร่างพระราชบัญญัติสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล (ฉบับที่..) พ.ศ. โดยอยู่ระหว่างการพิจารณาของคณะกรรมการกฤษฎีกา ก่อนเสนอเข้าสู่กระบวนการพิจารณาของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ซึ่งการแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายดังกล่าว เพื่อให้เกิดความทันสมัย รัดกุมและครอบคลุม และเป็นการแก้ไขปัญหาการจำหน่ายสลากเกินราคาและแก้ไขปัญหาสลากกินแบ่งรัฐบาลทั้งระบบ

คณะกรรมการสิทธิการสังคม กิจการเด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุ คนพิการ และผู้ด้อยโอกาส เห็นว่าร่างพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวมีผลกระทบต่อสังคม จำเป็นต้องเตรียมความพร้อมต่อการพิจารณาร่างกฎหมายดังกล่าว เพื่อให้เกิดความรอบคอบ ทั้งในเชิงมิติด้านเศรษฐกิจ การเงิน การคลัง และการแก้ไขปัญหาด้านสังคม จึงได้จัดสัมมนา เรื่อง “แก้ไขกฎหมายสลากฯ : โอกาสและความท้าทายสู่การปฏิรูปสลากเพื่อสังคม” เพื่อระดมความคิดเห็น และข้อเสนอแนะต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และได้จัดทำสรุปผลการสัมมนาดังกล่าวเพื่อประโยชน์ต่อการดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไป

คณะกรรมการหวังเป็นอย่างยิ่งว่าเอกสารฉบับนี้ จะเป็นประโยชน์ต่อผู้ที่สนใจศึกษาการแก้ไขปัญหาการบริหารจัดการสลากกินแบ่งรัฐบาลต่อไป

ด้วยจิตคารวะ

(นายวัลลภ ตังคณานุรักษ์)

ประธานคณะกรรมการสิทธิการสังคม กิจการเด็ก เยาวชน
สตรี ผู้สูงอายุ คนพิการและผู้ด้อยโอกาส สภานิติบัญญัติแห่งชาติ

สารบัญ

	หน้า
- สรุปผลการสัมมนา เรื่อง “แก้ไขกฎหมายสลากฯ : โอกาสและความท้าทายสู่การปฏิรูปสลากเพื่อสังคม”	๑
- พิธีเปิดการสัมมนา เรื่อง “แก้ไขกฎหมายสลากฯ : โอกาสและความท้าทายสู่การปฏิรูปสลากเพื่อสังคม”	๒
- การอภิปราย เรื่อง “แก้ไขกฎหมายสลากฯ : โอกาสและความท้าทาย สู่การปฏิรูปสลากเพื่อสังคม”	๑๓
- เปิดเวทีรับฟังและแลกเปลี่ยนความคิดเห็น จากผู้เข้าร่วมสัมมนา	๒๙
- สรุปประเด็นการสัมมนา	๓๓

ภาคผนวก

- รายชื่อคณะกรรมการจัดการสังคม กิจการเด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุ คนพิการและผู้ด้อยโอกาส สภานิติบัญญัติแห่งชาติ
- รายชื่อที่ปรึกษา ผู้ชำนาญการ นักวิชาการ และเลขานุการประจำคณะกรรมการ
- รายชื่อที่ปรึกษากิตติมศักดิ์ประจำคณะกรรมการ
- รายชื่อคณะอนุกรรมการ

สรุปผลการสัมมนา

เรื่อง “แก้ไขกฎหมายสลากฯ : โอกาสและความท้าทาย
สู่การปฏิรูปสลากเพื่อสังคม”

จัดโดย

คณะกรรมการสิทธิการสังคม กิจการเด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุ

คนพิการและผู้ด้อยโอกาส

ร่วมกับ คณะกรรมการการเศรษฐกิจ การเงินและการคลัง

สภานิติบัญญัติแห่งชาติ

ดำเนินการโดย คณะอนุกรรมการกิจการคนพิการ

วันจันทร์ที่ ๑๑ พฤษภาคม ๒๕๕๘

ณ ห้องรับรอง ๑ - ๒ ชั้น ๓ อาคารรัฐสภา ๒

คณะกรรมการสิทธิการสังคม กิจการเด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุ คนพิการ และผู้ด้อยโอกาส สภานิติบัญญัติแห่งชาติ ได้จัดสัมมนา “แก้ไขกฎหมายสลากฯ : โอกาสและความท้าทายสู่การปฏิรูปสลากเพื่อสังคม” เมื่อวันจันทร์ที่ ๑๑ พฤษภาคม ๒๕๕๘ ณ ห้องรับรอง ๑ - ๒ ชั้น ๓ อาคารรัฐสภา ๒ โดยนายวัลลภ ตังคณานุรักษ์ ประธานคณะกรรมการสิทธิการสังคม กิจการเด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุ คนพิการและผู้ด้อยโอกาส สภานิติบัญญัติแห่งชาติ ให้เกียรติเป็นประธานเปิดการสัมมนา และพลอากาศเอก ชนิต รัตนอุบล โฆษกคณะกรรมการ กล่าวรายงานการสัมมนา สรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

๑. พิธีเปิดการสัมมนา เรื่อง “แก้ไขกฎหมายสลากฯ : โอกาสและความท้าทายสู่การปฏิรูปสลากเพื่อสังคม”

พลอากาศเอก ชนิต รัตนอุบล โฆษกคณะกรรมการธิการ ได้กล่าวขอบคุณประธานคณะกรรมการสังคม กิจการเด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุ คนพิการและผู้ด้อยโอกาส สถานิติบัญญัติแห่งชาติ ที่ได้กรุณาให้เกียรติมาเป็นประธานในพิธีเปิดการสัมมนา และได้กล่าวถึงหลักการ

เหตุผล และวัตถุประสงค์ของการจัดสัมมนาในครั้งนี้ว่า ตามที่คณะรัฐมนตรีได้มีมติอนุมัติหลักการร่างพระราชบัญญัติสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล (ฉบับที่..) พ.ศ. ซึ่งนำเสนอโดยกระทรวงการคลัง และขณะนี้อยู่ระหว่างการพิจารณาของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาก่อนนำเข้าสู่กระบวนการพิจารณาของสถานิติบัญญัติแห่งชาติ พระราชบัญญัติฉบับนี้ถือเป็นพระราชบัญญัติที่สำคัญมุ่งหวังที่จะแก้ไขปัญหาสลากกินแบ่งรัฐบาลที่สะสมมาอย่างยาวนานทั้งระบบไม่ว่าจะเป็นเรื่องปัญหาการจำหน่ายสลากเกินราคา การจัดสรรโควตาสลากกินแบ่งรัฐบาลที่ถูกผูกขาดโดยกลุ่มผลประโยชน์และผู้มีอิทธิพล การขาดความเชื่อมั่นของความโปร่งใสในการออกสลากของสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล เป็นต้น คณะกรรมการธิการสังคม กิจการเด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุ คนพิการและผู้ด้อยโอกาส และคณะกรรมการธิการการเศรษฐกิจ การเงิน และการคลัง สถานิติบัญญัติแห่งชาติ ได้พิจารณาเห็นว่าร่างพระราชบัญญัติสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล (ฉบับที่..) พ.ศ. มีผลกระทบโดยตรงต่อสังคม จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องมีการพิจารณาศึกษาและเตรียมความพร้อมต่อการพิจารณาร่าง

กฎหมายดังกล่าว จึงเห็นสมควรจัดการสัมมนาเพื่อระดมความคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากทุกภาคส่วน นำไปสู่การแก้ไขกฎหมาย ให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อประเทศชาติและประชาชนอย่างแท้จริง

สำหรับการจัดสัมมนาในครั้งนี้ได้รับเกียรติจากนายวิสุทธิ ศรีสุพรรณ รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงการคลัง กล่าวปาฐกถาพิเศษเรื่อง “การแก้ไขกฎหมายสลากฯ : โอกาสและความท้าทายสู่การปฏิรูปสลากสังคม” ภายหลังจากนั้น จะเป็นการเปิดเวทีอภิปรายโดยได้รับเกียรติจากผู้ทรงคุณวุฒิหลายท่านทั้งจากภาครัฐและภาคเอกชนร่วมเป็นวิทยากร ในการสัมมนาครั้งนี้ คณะกรรมการได้เชิญผู้แทนจากภาคส่วนต่าง ๆ จำนวน ๑๐๐ คน เพื่อสร้างการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในการสะท้อนความคิดเห็น ประเด็นข้อห่วงใยและข้อเสนอแนะร่างกฎหมายดังกล่าวต่อไป

นายวัลลภ ตังคณานุก์ษ ประธานคณะกรรมการสังคม กิจการเด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุ คนพิการและผู้ด้อยโอกาส สภานิติบัญญัติแห่งชาติ

ได้กล่าวเปิดการสัมมนา “แก้ไขกฎหมายสลากฯ : โอกาสและความท้าทายสู่การปฏิรูปสลากเพื่อสังคม” โดยกล่าวว่า พระราชบัญญัติสำนักงานสลากกินแบ่ง

รัฐบาล พ.ศ. ๒๕๑๗ เป็นกฎหมายที่ได้ประกาศใช้มานานแล้ว ได้กล่าวถึงกระบวนการทางนิติบัญญัติว่า ก่อนที่ร่างพระราชบัญญัติฉบับต่าง ๆ จะเข้าสู่การพิจารณาของสภานิติบัญญัติแห่งชาตินั้นจะต้องผ่านขั้นตอนการพิจารณา

ของคณะกรรมการประสานงานพรรคร่วมรัฐบาลซึ่งประกอบด้วย ผู้แทนจาก ฝ่ายรัฐบาล และสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ เพื่อทำการหารือร่วมกันใน เบื้องต้นก่อน ภายหลังจากนั้นจะส่งเรื่องมายังคณะกรรมการสามัญกิจการ สภานิติบัญญัติแห่งชาติ ซึ่งจะมีตัวแทนจากฝ่ายรัฐบาลเข้าร่วมชี้แจง ต่อคณะกรรมการสามัญกิจการสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ก่อนที่จะตั้ง คณะกรรมการวิสามัญเพื่อพิจารณาร่างพระราชบัญญัติต่อไปนั้น ตามข้อ ๘๘ ของข้อบังคับการประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๗ ได้กำหนดไว้ว่า การพิจารณาร่างพระราชบัญญัติที่ประธานสภาวินิจฉัยว่ามีสาระสำคัญ เกี่ยวกับเด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุ คนพิการหรือทุพพลภาพ ให้คณะกรรมการวิสามัญประกอบด้วยผู้แทนองค์การเอกชนเกี่ยวกับบุคคล ประเภทนั้นมีจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในสามของจำนวนกรรมการทั้งหมด โดยมีสัดส่วนหญิงและชายที่เหมาะสมและเป็นธรรม เมื่อเสร็จการพิจารณา ของคณะกรรมการสามัญกิจการสภานิติบัญญัติแห่งชาติก็จะเข้าสู่ การพิจารณา สภานิติบัญญัติแห่งชาติ และเมื่อเสร็จการพิจารณาของสภานิติบัญญัติ แห่งชาติแล้วร่างพระราชบัญญัติจะถูกส่งกลับคืนให้นายกรัฐมนตรีนำขึ้น ทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายเพื่อพระมหากษัตริย์ทรงลงพระปรมาภิไธย ในลำดับต่อไป

การขับเคลื่อนกระบวนการสลากกินแบ่งรัฐบาลที่ผ่านมาจะมีบุคคล ที่เกี่ยวข้อง ๓ ฝ่ายคือ ๑) ฝ่ายรัฐซึ่งเป็นผู้ผลิต ๒) ฝ่ายจำหน่าย ๓) ฝ่ายผู้บริโภค แต่ในสังคมสลากกินแบ่งรัฐบาลเกิดฝ่ายที่ ๔ ขึ้นคือฝ่ายจัดสรรระบบโควตา ซึ่งเป็นปัญหาอยู่ ณ ปัจจุบันนี้ จนกระทั่งนายกรัฐมนตรีมีความจำเป็นจะต้อง ใช้มาตรา ๔๔ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ ทำการจัดสรรระบบโควตาใหม่ เพื่อไม่ให้จำหน่าย

สลากกินแบ่งรัฐบาลเกินราคา และทำให้เกิดความเป็นธรรม นอกจากนี้ สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลได้แต่งตั้งนายอภิรักษ์ คงสมพงษ์ ประธานคณะกรรมการสลากกินแบ่งรัฐบาล และพลตรี ฉลองรัฐ นาคอาทิตย์ ผู้อำนวยการสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล ทำหน้าที่เป็นกลไกหลักในการแก้ไขปัญหาดังกล่าว แต่สาระสำคัญที่แท้จริงคือ มุมมองทางความคิดเกี่ยวกับสลากกินแบ่งรัฐบาล ซึ่งแต่เดิมมองในเชิงของราคาสลากกินแบ่งรัฐบาลว่าจำหน่ายเป็นธรรมหรือไม่ แต่อีกแง่หนึ่งมองว่าเป็นการพนันหรือไม่ จะเห็นได้ว่า การจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลซึ่งเป็นเรื่องของการพนันแต่ถูกรับรองโดยการบัญญัติให้สลากกินแบ่งรัฐบาลสามารถจำหน่ายได้ถูกต้องตามกฎหมาย

ตามร่างมาตรา ๑๓ (๗) ของร่างพระราชบัญญัติสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล (ฉบับที่ ..) พ.ศ. คำว่า “รูปแบบ” ยังทำให้สังคมเกิดความกังวลใจเป็นอย่างมาก ซึ่งอาจจะส่งผลกระทบต่อเด็กและเยาวชนได้ อาทิ การจำหน่ายสลากออนไลน์ซึ่งถือว่าเป็นรูปแบบหนึ่ง จะเห็นได้ว่า เป็นปัญหาที่ละเอียดอ่อนต่อทางสังคมและเศรษฐศาสตร์เป็นอย่างมาก แม้ว่าสลากกินแบ่งรัฐบาลจะอยู่คู่กับสังคมไทยมาเป็นระยะเวลาตามก็ตาม แต่ควรจะอยู่คู่กับสังคมไทยบนพื้นฐานที่เป็นธรรมและไม่กระทบต่อสังคม ดังนั้น เพื่อให้เกิดประโยชน์และเป็นการคลี่คลายปัญหาที่เกิดจากสลากกินแบ่งรัฐบาลดังกล่าว คณะกรรมาธิการจึงเห็นควรจัดโครงการสัมมนาขึ้นในครั้งนี้

นายวิสุทธิ ศรีสุพรรณ รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงการคลัง

ได้กล่าวปาฐกถาพิเศษการ
สัมมนา “แก้ไขกฎหมาย
สลากฯ : โอกาสและความ
ท้าทายสู่การปฏิรูปสลาก
เพื่อสังคม” โดยกล่าวว่า
ในช่วงที่ผ่านมาสลากกิน
แบ่งรัฐบาลถือว่าเป็น

ประเด็นที่ได้รับความนิยมเป็นอย่างมากทั้งในระดับนโยบายและประชาชน
ทั่วไป เนื่องจากกิจการสลากกินแบ่งรัฐบาลเป็นเรื่องที่ใกล้ชิดและอยู่กับ
สังคมไทยมาโดยตลอด เป็นวิถีชีวิตแบบไทย และเป็นกิจการที่ตอบสนอง
ความต้องการเสี่ยงทาย ความตื่นเต้น ความเชื่อ ความหวัง ซึ่งเป็นวิถีทาง
ของสังคมไทยรวมถึงสังคมโลกบางส่วนด้วย ในขณะเดียวกัน สลากกินแบ่ง
รัฐบาลถือว่าเป็นเกมเสี่ยงโชคชนิดหนึ่งซึ่งมีอยู่หลายรูปแบบ อาทิ สลากแบบ
ดั้งเดิม สลากกินแบ่งรัฐบาล สลากรู้ผลทันที สลากตัวเลข สลากกีฬา
นอกจากนี้ ยังมีเกมเสี่ยงโชคอีกหลายชนิดซึ่งเป็นที่นิยมในที่ต่าง ๆ ทั่วโลก
และในปัจจุบันได้มีองค์การสลากนานาชาติรวมตัวกันก่อตั้งเป็นสหพันธ์
สลากกินแบ่งโลก (World Lottery Association : WLA) มีสมาชิก ๑๒๔
องค์การ จาก ๗๗ ประเทศทั่วโลก และประเทศไทยเป็นสมาชิกอยู่ด้วย
โดยมีสลากอยู่ประเภทเดียวคือสลากแบบดั้งเดิม สลากกินแบ่งรัฐบาล
เป็นที่รู้จักกันในประเทศไทยครั้งแรกในสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้า
เจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๕ ได้โปรดเกล้าพระราชทานพระบรมราชานุญาต
ให้กรมทหารมหาดเล็กออกสลากกินแบ่งรัฐบาลเป็นครั้งแรกในประเทศไทย

เนื่องในพระราชพิธีเฉลิมพระชนมพรรษาของพระองค์เองโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสนับสนุนพ่อค้าต่างชาติที่ได้นำสินค้ามาร่วมแสดงในการจัดพิพิธภัณฑ์ที่ตึกกองคาเตียในพระบรมมหาราชวังเพื่อที่จะทำให้บรรยากาศงานศึกษาค้นคว้าทำให้พ่อค้าได้มีโอกาสค้าขายสินค้าได้มาก ภายหลังจากนั้น ได้มีการออกสลากกินแบ่งรัฐบาลเพื่อหารายได้ เพื่อกิจการสาธารณประโยชน์เป็นระยะ ๆ อาทิ การออกลอตเตอรี่เสือป่าล้านบาทในสมัยรัชกาลที่ ๖ เพื่อหารายได้บำรุงกองเสือป่าอาสาสมัคร การออกลอตเตอรี่บำรุงเทศบาล จนกระทั่งปี พ.ศ. ๒๔๘๒ จึงได้สถาปนาสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลอย่างเป็นทางการ จะเห็นได้ว่า วัตถุประสงค์เริ่มแรกของการเกิดลอตเตอรี่ขึ้นในประเทศไทย เพื่อช่วยเหลือกิจการสาธารณประโยชน์และยังคงปรัชญาเช่นนี้เรื่อยมา จนกระทั่งถึงปัจจุบัน ต่อมาได้ตราพระราชบัญญัติสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล พ.ศ. ๒๕๑๗ ขึ้น ได้กำหนดให้สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลมีฐานะเป็นนิติบุคคล เป็นรัฐวิสาหกิจในสังกัดกระทรวงการคลัง โดยมีวัตถุประสงค์ ๓ ประการ คือ ๑. ออกสลากกินแบ่งรัฐบาล ๒. จัดการโรงพิมพ์อันเป็นอุปกรณ์ในการพิมพ์สลากกินแบ่งรัฐบาล หรือพิมพ์สิ่งพิมพ์อื่นที่คณะกรรมการที่ให้ความเห็นชอบ ๓. กระทำการอื่นใดที่เกี่ยวข้องหรือที่เป็นประโยชน์แก่การดำเนินงานของสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล ทั้งนี้ ให้จัดสรรรายได้ ออกเป็นสัดส่วนคือ เงินรางวัลร้อยละหกสิบ รายได้แผ่นดินไม่น้อยกว่าร้อยละยี่สิบแปด ค่าใช้จ่ายในการบริหารงานซึ่งรวมทั้งค่าใช้จ่ายในการจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลด้วยไม่เกินกว่าร้อยละสิบสอง ซึ่งเป็นเรื่องการให้ส่วนลดกับผู้ค้าและเรื่องการบริหารจัดการในสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลเอง สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลได้ดำเนินการตามพระราชบัญญัติสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล พ.ศ. ๒๕๑๗ เรื่อยมาจนกระทั่งถึงปัจจุบันนี้

ปัจจุบันสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลออกสลากกินแบ่งรัฐบาลอยู่ ๒ ประเภทคือ สลากกินแบ่งรัฐบาลจำนวน ๒๖ ล้านฉบับคู่ และสลากการกุศลจำนวน ๑๑ ล้านฉบับคู่ ซึ่งสลากการกุศลนี้จะออกได้จะต้องเป็นไปตามมติคณะรัฐมนตรี รวมสลากทั้ง ๒ ประเภทแล้วจำนวนทั้งหมด ๓๗ ล้านฉบับคู่ ซึ่งจะมีเงินนำส่งเข้ารัฐปีละไม่น้อยกว่า ๑๕,๐๐๐ พันล้านบาท เงินรายได้ที่มาจากสัดส่วนร้อยละ ๒๘ นั้น ในแต่ละปีนอกจากนำส่งเป็นรายได้แผ่นดินแล้วยังได้จัดสรรเงินเป็นค่าใช้จ่ายในการบริหารเป็นเงินบริจาคเพื่อสาธารณประโยชน์ให้กับหน่วยงานต่าง ๆ ปีละกว่า ๓๐๐ ล้านบาท นอกเหนือจากการบริจาคเพื่อสาธารณประโยชน์อื่น ๆ แล้ว สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลยังได้สร้างงานอาชีพโดยการจัดสรรสลากให้กับตัวแทนจำหน่ายต่าง ๆ โดยเฉพาะรายย่อย ให้ส่วนลดเป็นค่าตอบแทนร้อยละ ๗ นอกจากนี้ยังมีนโยบายดูแลส่งเสริมการดำเนินชีวิตในการประกอบอาชีพของคนพิการอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่องมาโดยตลอด ซึ่งปรากฏเป็นรูปธรรมที่ชัดเจนด้วยการจัดสรรสลากกินแบ่งรัฐบาลและสลากบำรุงการกุศลให้แก่คนพิการรายย่อยรับไปจำหน่ายโดยตรง รวมทั้งจัดสรรผ่านสมาคมประเภทต่าง ๆ รวมทั้งผ่านไปยังสภาสังคมสงเคราะห์แห่งประเทศไทยและองค์การทหารผ่านศึกรวมประมาณ ๙๖,๐๐๐ ฉบับคู่ จากจำนวนทั้งสิ้น ๓๗๐,๐๐๐ ฉบับคู่ คิดเป็นสัดส่วนแล้วประมาณเกือบร้อยละ ๒๖ ทั้งนี้ เพื่อให้คนพิการมีอาชีพมีรายได้เลี้ยงดูตนเองและครอบครัว เป็นการยกระดับคุณภาพชีวิตของคนพิการและเป็นการลดภาระของรัฐบาลและสังคมด้วย

สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลยังได้จัดตั้งงบประมาณไว้อีกจำนวนหนึ่งสำหรับบริจาคให้กับหน่วยงาน องค์กร ตลอดจนกิจกรรมโครงการเพื่อสาธารณกุศลด้านต่าง ๆ ซึ่งรวมถึงการสนับสนุนกิจกรรมเพื่อส่งเสริมคุณภาพ

ชีวิตของผู้พิการในหลาย ๆ โครงการอยู่ด้วย ทั้งในด้านการส่งเสริมการศึกษา การฝึกอบรม การพัฒนาอาชีพ การจัดสัมมนา การประชุม รวมทั้งกิจกรรมอื่น ๆ ที่จัดขึ้นโดยองค์กรคนพิการเพื่อประโยชน์ของสมาชิกและคนพิการทั่วไป รวมถึงการช่วยเหลือด้านกายอุปกรณ์ อาทิ โครงการไม้เท้าสำหรับคนพิการทางสายตา โครงการเครื่องช่วยฟังสำหรับผู้พิการทางการได้ยิน โครงการมูลนิธิขาเทียม ทั้งนี้ ในปีงบประมาณที่ผ่านมาสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลได้บริจาคเงินเพื่อสนับสนุนกิจกรรมต่าง ๆ ของคนพิการเป็นจำนวนกว่า ๙ ล้านบาท นอกจากนี้ ยังได้ออกสลากบำรุงการกุศลให้กับหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนพิการ อาทิ โครงการการจัดทำขาเทียมของมูลนิธิขาเทียม โครงการก่อสร้างและปรับปรุงศูนย์บำบัดฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการทางการเคลื่อนไหวของมูลนิธิส่งเสริมคนพิการ โครงการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการของกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ โครงการพัฒนาโรงพยาบาลทหารผ่านศึกเสียสละเพื่อผู้เสียสละ รวมถึงโครงการจัดตั้งโรงงานทำขาเทียมประจำโรงพยาบาลชุมชนทั่วประเทศด้วย นอกเหนือจากการช่วยเหลือสังคมผ่านช่องทาง การจัดสรรโควตาจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาล การให้เงินบริจาคสนับสนุนของสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลดังกล่าวข้างต้นแล้ว รัฐบาลชุดนี้ยังมีมาตรการดูแลสนับสนุนเด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุ คนพิการและผู้ด้อยโอกาส ในรูปแบบอื่น ๆ อีก อาทิ การให้ความเห็นชอบและสนับสนุนโครงการอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิดโดยให้เงินอุดหนุนแก่ครอบครัวที่มีรายได้นอกรายละ ๔๐๐ บาท การให้ความเห็นชอบการจัดสรรงบประมาณเพื่อช่วยเหลือค่าอุปกรณ์การเรียนการสอนของนักเรียนสายอาชีพและในอาชีวศึกษา รวมทั้งแผนการให้บริการทันตสุขภาพแก่ผู้สูงอายุ การผลักดันให้มีการจัดตั้งกองทุน

การออมแห่งชาติให้กับแรงงานที่อยู่นอกระบบจำนวนมากกว่า ๒๕ ล้านคน ซึ่งในเรื่องนี้กระทรวงการคลังรับเป็นผู้ดำเนินการและเริ่มรับสมัครได้ภายในปลายเดือนมิถุนายน ๒๕๕๘ เพราะฉะนั้น ตลอดระยะเวลาที่ผ่านมาสลากกินแบ่งรัฐบาลได้รับความนิยมาอย่างต่อเนื่อง มีการแสวงหาเลขเด็ด มีการเก็งตัวเลข ประกอบกับการหวังความร่ำรวยในการถูกรางวัลจากการถูกลากกินแบ่งรัฐบาล ทำให้สลากแต่ละหมายเลขเป็นที่ต้องการไม่เท่ากัน หมายเลขที่ได้รับความนิยมสูง หมายเลขเด็ด หมายเลขดัง จะถูกตั้งจำหน่ายในราคาสูง โดยผู้ค้าให้เหตุผลว่าเป็นหมายเลขที่หายาก ประกอบกับอาจจะมียุทธศาสตร์ผลประโยชน์ต่าง ๆ เข้ามาเกี่ยวข้องทำให้การบริหารจัดการสลากนั้นเกิดการบิดเบือนไปจากที่ควรจะเป็น เพราะฉะนั้นการจำหน่ายสลากกินราคาเป็นสิ่งที่รับทราบมาโดยตลอดไม่ใช่เรื่องใหม่ แต่ความรุนแรงของปัญหาได้ทวีขึ้นทุกขณะ ซึ่งปัจจุบันได้มีการจำหน่ายสลากเกินกว่าราคาที่กำหนดไว้ คือคู่ละ ๘๐ บาท โดยจำหน่ายในราคาขั้นต่ำ ๑๐๐ บาท หรืออาจจะราคาสูงกว่านั้น ขึ้นอยู่กับสภาวะของตลาดในขณะนั้น จึงทำให้เกิดส่วนต่างของราคาที่เกินไปจากที่กำหนดไว้ในตลาด อาทิ ต้นทุนจริงไม่ถึง ๘๐ บาท เพราะว่ามีส่วนลด ๗ เปอร์เซ็นต์ เพราะฉะนั้นราคาไม่น่าจะเกิน ๑๐๐ บาท ส่วนต่างคือ ๒๐ บาทต่อหนึ่งฉบับคู่ ดังนั้น ๓๗ ล้านฉบับคู่ ส่วนต่างที่ได้เท่ากับ ๗๔๐ ล้านบาทต่อหนึ่งงวด หนึ่งเดือนส่วนต่างที่ได้ประมาณ ๑,๕๐๐ ล้านบาท หนึ่งปีส่วนต่างที่ได้ประมาณ ๑๘,๐๐๐ บาท

จากปัญหาดังกล่าวสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลไม่ได้ละเลย และได้พยายามที่จะแสวงหาแนวทางในการแก้ไขปัญหาการจำหน่ายเกินราคา มาโดยตลอด เนื่องจากมาตรการบางอย่างไม่สามารถทำได้เต็มที่ ติดขัดข้อบัญญัติบางประการตามกฎหมาย อาทิ ไม่สามารถรับซื้อคืนสลาก

ที่ไม่ต้องการเนื่องจากหมายเลขไม่สวยได้ ซึ่งตัวแทนจำหน่ายจะต้องยอมรับความเสี่ยงเอง เพราะฉะนั้นจำเป็นจะต้องขึ้นราคา รวมถึงการที่กฎหมายได้กำหนดสัดส่วนการจำหน่ายสลากไว้อย่างชัดเจนโดยไม่สามารถยืดหยุ่นได้มาก ในสภาวะสังคมทุกวันนี้รัฐบาลย่อมเข้าใจดีว่าผู้ค้าสลากกินแบ่งรัฐบาลซึ่งประกอบบุคคลหลายภาคส่วน รวมถึงคนพิการ ซึ่งการดำรงชีวิตของคุณคนเหล่านี้ย่อมเปลี่ยนแปลงไปตามสภาวะทางเศรษฐกิจ แต่ว่าสัดส่วนนั้นยังคงเดิมอยู่ การจะเพิ่มสัดส่วนให้ก็ทำไม่ได้ เพราะฉะนั้น จึงจำต้องแก้ไขปรับปรุงบทบัญญัติเหล่านี้เพื่อที่จะทำให้สัดส่วนต่างๆ เหล่านี้เกิดความยืดหยุ่นได้มากขึ้น รวมทั้งการกำหนดรูปแบบของการบริหารจัดการใหม่ให้สอดคล้องกับสถานการณ์ที่เป็นจริงในปัจจุบัน ส่วนบทลงโทษเดิมได้กำหนดไว้ว่าผู้ใดเสนอขายหรือขายสลากกินแบ่งรัฐบาลและยังไม่ได้ออกรางวัลเกินราคาที่กำหนดในสลากกินแบ่งต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองพันบาทนั้น แทบจะไม่มีผลบังคับและเป็นที่น่าลำบากใจสำหรับเจ้าหน้าที่ที่จะไปจัดการกับผู้จำหน่ายสลากเกินราคาอย่างจริงจัง เพราะฉะนั้น สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลจึงได้ยกร่างแก้ไขเพิ่มพระราชบัญญัติสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล พ.ศ. ๒๕๑๗ ตามนโยบายของรัฐบาลที่นายกรัฐมนตรีต้องการที่จะให้มีการจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลในราคา ๘๐ บาท ซึ่งร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ ได้ผ่านการพิจารณาของคณะรัฐมนตรีตั้งแต่วันที่ ๑๐ มีนาคม ๒๕๕๘ และคณะกรรมการกฤษฎีกาได้พิจารณาถ้อยคำ และส่งเรื่องกลับมายังคณะรัฐมนตรีเป็นที่เรียบร้อยแล้ว ในการปรับปรุงแก้ไขร่างพระราชบัญญัติดังกล่าว มีวัตถุประสงค์ที่สำคัญ ๆ คือ ให้สอดคล้องกับสถานการณ์ สามารถสร้างสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมและใกล้เคียงกับสภาพการจัดจำหน่ายสลากที่แท้จริงในปัจจุบันให้มีความยืดหยุ่นในการที่จะจัดสรรเงินรางวัลต่าง ๆ

ได้มากขึ้น นอกจากนี้ยังคำนึงถึงการจำกัดการเข้าถึงของเด็ก เยาวชน และสถานศึกษา โดยกำหนดบทลงโทษที่หนักขึ้น กล่าวคือ ผู้ใดขายสลากกินแบ่งรัฐบาลแก่บุคคลซึ่งมีอายุต่ำกว่ายี่สิบปีบริบูรณ์ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และหากเป็นการจำหน่ายในสถานศึกษาและบริเวณที่ซึ่งใช้สำหรับสถานศึกษานั้นด้วยไม่ว่าจะมีรั้วล้อมหรือไม่ก็ตาม รวมทั้งบริเวณต่อเนื่องกับสถานศึกษาก็จะได้รับโทษเช่นเดียวกัน ทั้งนี้ ย่อมเป็นที่น่าเชื่อได้ว่า ภายหลังจากการแก้ไขปรับปรุงกฎหมายสลากกินแบ่งรัฐบาลแล้วจะทำให้มีมติต่าง ๆ ที่เป็นปัญหายืดเยื้อมานานได้รับการดูแลและแก้ไขให้สอดคล้องกับสถานการณ์ที่ควรจะเป็นอยู่ในปัจจุบัน

ข้อห่วงใยในการจัดตั้งกองทุนบริหารจัดการสลากซึ่งเป็นรูปแบบใหม่ขึ้นมา ในส่วนคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติที่ ๑๑/๒๕๕๘ จะกำหนดกรอบวัตถุประสงค์ไว้แบบกว้างขวาง แต่ในร่างพระราชบัญญัติสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล (ฉบับที่...) พ.ศ. จะจำกัดไว้เฉพาะการรับซื้อเลขที่จำหน่ายไม่หมด เพราะฉะนั้น ในขั้นตอนของคณะกรรมการประสานงานพรรคร่วมรัฐบาลจะต้องพิจารณาให้ได้ข้อยุติเสียก่อน รวมถึง ข้อห่วงใยในส่วนที่เกี่ยวกับกองทุนบริหารจัดการสลาก กล่าวคือ เมื่อกองทุนเติบโตขึ้นเรื่อย ๆ อาจจะมีการนำเงินกองทุนไปใช้ประโยชน์อย่างอื่นโดยไม่ชอบ ฉะนั้น จึงได้กำหนดไว้ว่าเมื่อใดที่เงินกองทุนบริหารจัดการสลากมีเกินกว่าที่รัฐมนตรีกำหนดให้นำส่งเงินส่วนที่เหลือเกินกว่าจำนวนดังกล่าวเป็นรายได้แผ่นดิน แต่เมื่อใดที่เงินกองทุนบริหารจัดการสลากมีต่ำกว่าที่รัฐมนตรีกำหนด หากรัฐมนตรีเห็นสมควรก็สามารถจัดสรรเข้าเป็นรายได้แผ่นดินได้

๒. การอภิปราย เรื่อง “แก้ไขกฎหมายสลากฯ : โอกาสและความท้าทาย
สู่การปฏิรูปสลากเพื่อสังคม”

- **วิทยากรร่วมอภิปราย โดย**

๑. นายมณฑิร บุษุตม์ รองประธานคณะกรรมการกิจการสลากฯ คนที่หนึ่ง

๒. พลตรี ฉลองรัฐ นาคอาทิตย์ ผู้อำนวยการสำนักงานสลากกิน

แบ่งรัฐบาล

๓. นางสาวอัลจนา พึ่งเย็น ผู้อำนวยการฝ่ายกฎหมายการคลัง
สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

๔. ดร.ธีรรัตน์ พันทวี วงศ์ชนะอนเนก นายกสมาคมวิทยุและ
สื่อเพื่อเด็กและเยาวชน

๕. ร้อยตำรวจเอก ดร. วิเชียร ต้นศิริคังคผล อาจารย์ประจำคณะ
รัฐศาสตร์และนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

๖. นายสมชาย ปัญญาเอกวงศ์ ประธานฝ่ายส่งเสริมอาชีพและ
การจ้างงาน สภาคนพิการทุกประเภทแห่งประเทศไทย

- **ดำเนินกรอภิปราย โดย นายวันชัย บุญประชา กรรมการ
เลขานุการมูลนิธิเครือข่ายครอบครัว**

นายมณฑิเยร บัญตัน รองประธานคณะกรรมการสิทธิการสังคมนานาชาติ และประธานคณะกรรมการกิจการคนพิการ ได้อภิปรายแสดงความคิดเห็น สรุปสาระสำคัญได้ ดังนี้

ในอดีตที่ผ่านคณะกรรมการวิสามัญศึกษาปัญหาและแนวทางการปฏิรูประบบการบริหารจัดการสลากในประเทศไทย วุฒิสภา พบว่า สลากกินแบ่งรัฐบาลนั้นเมื่อทำการศึกษา วิเคราะห์เปรียบเทียบกับกฎหมายต่างประเทศแล้วย่อมไม่แตกต่างกันมากนัก สลากกินแบ่งรัฐบาลที่ถูกต้องตามกฎหมายคือ สลากกินแบ่งรัฐบาลที่มีไว้เพื่อประโยชน์สาธารณะ เพียงแต่ว่าประโยชน์สาธารณะในรูปแบบของประเทศไทยตั้งแต่อดีตจนกระทั่งปัจจุบันมีลักษณะเป็นประโยชน์สาธารณะเฉพาะกิจที่เรียกว่า “สลากบำรุงการกุศล” ดังนั้น ภาครัฐควรจะมุ่งเน้นประโยชน์สาธารณะแบบเป็นระบบ มีธรรมาภิบาล ไม่ขึ้นอยู่กับดุลพินิจ ไม่เป็นไปตามอำเภอใจ ไม่เกิดจากความรู้สึกเห็นใจส่วนบุคคลเฉพาะกรณี มีกฎหมายรองรับชัดเจน มีการตรวจสอบ สามารถเปิดเผยต่อสาธารณะได้ เพื่อให้สอดคล้องกับแนวคิดทางปรัชญาโดยเรียกชื่อใหม่ว่า “สลากเพื่อสังคม” แต่ปรากฏว่า ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๑๗ เป็นต้นมา ภายใต้พระราชบัญญัติสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล พ.ศ. ๒๕๑๗ สลากกินแบ่งรัฐบาลมิได้เป็นสลากเพื่อสังคมหรือสลากเพื่อสาธารณประโยชน์ มุ่งแต่หารายได้เข้าสู่รัฐโดยการเสียโชคของประชาชนจากการซื้อสลากกินแบ่งรัฐบาลเท่านั้น จึงเป็นสาเหตุให้เกิดการจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลเกินราคา ส่วนการเก็งกำไร การค้าช่วงกัน การรับโควตาไปจำหน่ายนั้น เป็นเพียงปัญหาปลายเหตุซึ่งเป็นเพียงกลไกลดความเสี่ยงของผู้ค้า เพราะฉะนั้น ถ้าจะปฏิรูปสลากกินแบ่งรัฐบาลไม่ให้จำหน่ายเกินราคา และเพื่อสังคม รัฐจะต้องไม่หารายได้จากจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาล

นอกจากปัญหาดังกล่าวโครงสร้างการบริหารจัดการยังไม่สามารถเรียกความเชื่อมั่นและศรัทธาจากสาธารณชนได้ เพราะฉะนั้น ผลจากการศึกษาของคณะกรรมการวิสามัญศึกษาปัญหาและแนวทางการปฏิรูประบบการบริหารจัดการสลากในประเทศไทย วุฒิสภา จึงได้เสนอให้ปรับโครงสร้างใหม่เพื่อให้เป็นโครงสร้างที่เรียกความเชื่อมั่นและศรัทธาจากสาธารณชน โดยแบ่งแยกอำนาจระหว่างฝ่ายกำกับเชิงนโยบายกับฝ่ายบริหารกิจการสลากกินแบ่งรัฐบาลออกจากกัน

จากปัญหาดังกล่าวพบว่า สัดส่วนการถือครองสลากกินแบ่งรัฐบาลแทนที่จะเป็นไปเพื่อส่งเสริมอาชีพคนพิการ ผู้ด้อยโอกาส และผู้ยากไร้ แต่ในทางตรงกันข้ามกลุ่มบุคคลดังกล่าวได้รับการจัดสรรเพียงร้อยละยี่สิบหกเท่านั้น แตกต่างจากนักลงทุนรายใหญ่ที่ได้รับการจัดสรรร้อยละเจ็ดสิบสี่ จะเห็นได้ว่า การจัดสรรไม่ได้เป็นไปเพื่อกลุ่มบุคคลดังกล่าวเป็นหลักเนื่องจาก รัฐบาลต้องการรายได้จากการจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลโดยไม่ต้องการมีความเสี่ยงในการจัดการสลากกินแบ่งรัฐบาล ดังนั้น รัฐบาลจึงหาบุคคลอื่นมาจัดการความเสี่ยงแทนรัฐบาล ดังนั้นจึงเกิดกลุ่มพ่อค้าคนกลางหรือที่เรียกว่า “ยี่ปั่ว ซาปั่ว” ขึ้น โดยหลักการแล้วย่อมไม่มีผู้ค้ารายใดที่ต้องการให้ความเสี่ยงตกอยู่กับตนเองจนทำให้การค้าขายขาดทุน ดังนั้น จึงทำให้บรรดาคนพิการ ผู้ด้อยโอกาส และผู้ยากไร้ ได้รับผลกระทบจากการรับซื้อสลากกินแบ่งรัฐบาลมาจากพ่อค้าคนกลางในราคาที่สูงมาก และส่งผลให้ผู้บริโภคซื้อสลากกินแบ่งรัฐบาลในราคาสูงขึ้นไปด้วย ดังนั้น การได้รับการจัดสรรสลากกินแบ่งรัฐบาลเพื่อนักลงทุนรายใหญ่ร้อยละเจ็ดสิบสี่เป็นการช่วยรัฐจากการลดความเสี่ยงและเป็นการเปิดโอกาสให้เกิดการหาผลประโยชน์จากร้อยละยี่สิบหกที่เป็นคนพิการ ผู้ด้อยโอกาส และผู้ยากไร้ ซึ่งบางคน

ไม่ทราบว่าเป็นร้อยละสิบหกนั้นตนเองมีโควตาสลากกินแบ่งรัฐบาลจำนวนเท่าใด จึงเป็นการจัดการความเสี่ยงแทนรัฐโดยฝีมือนักลงทุนจึงทำให้สลากกินแบ่งรัฐบาลในปัจจุบันเกิดความไม่โปร่งใส จำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลเกินราคา และไม่เป็นสลากกินแบ่งรัฐบาลเพื่อสังคม

พลตรี ฉลองรัฐ นาคอาทิตย์ ผู้อำนวยการสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล ได้อภิปรายแสดงความคิดเห็น สรุปสาระสำคัญได้ ดังนี้ พระราชบัญญัติสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล พ.ศ. ๒๕๑๗ เป็นพระราชบัญญัติเพื่อสังคม ไม่ล่าสมัย และปกป้องผลประโยชน์ของประเทศไทยเป็นอย่างมาก โดยการนำรายได้จากการจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลเข้าเป็นรายได้ของแผ่นดิน และนำไปใช้จ่ายเพื่อประโยชน์สาธารณะด้านต่าง ๆ อาทิ ด้านสังคม ด้านการศึกษา ด้านเทคโนโลยี โดยมีระบบการตรวจสอบระบบการถ่วงดุล ระบบการตั้งงบประมาณ แต่สิ่งที่เกิดขึ้นนอกเหนือจากพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวคือ การบิดเบือนกลไกราคาจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลภายหลังจากการจัดสรรโควตาแล้ว โดยบุคคลบางกลุ่มไปแสวงหากำไรโดยมิชอบ และส่งผลให้สลากกินแบ่งรัฐบาลมีราคาเกินกว่า ๘๐ บาท จะเห็นได้ว่า พระราชบัญญัติสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล พ.ศ. ๒๕๑๗ ไม่ได้เป็นกฎหมายที่สร้างปัญหา ในทางตรงกันข้ามกับสามารถป้องกันการรั่วไหลผลประโยชน์ของรัฐ ส่วนการจัดสรรรายได้ส่วนหนึ่งเป็นค่าบริหารจัดการของสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลโดยกำหนดไว้ในอัตราร้อยละ ๓ และอีกส่วนตั้งไว้เป็นงบประมาณโครงการช่วยเหลือสังคม อาทิ โครงการบำบัดผู้ติดการพนัน โครงการมูลนิธิฯเทียม นอกจากนี้ พระราชบัญญัติสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล พ.ศ. ๒๕๑๗ ได้กำหนดให้คณะกรรมการสลากกินแบ่งรัฐบาลมีหน้าที่ควบคุมดูแลกิจการ และวางนโยบายของสำนักงานสลากกินแบ่ง

รัฐบาลภายใต้การกำกับดูแลของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง จะเห็นได้ว่าการปฏิบัติงานตามพระราชบัญญัติดังกล่าวจนกระทั่งถึงปัจจุบันยังไม่ปรากฏว่ากระบวนการตามพระราชบัญญัติฉบับดังกล่าวมีปัญหาจนกระทั่งทำให้เกิดช่องโหว่ในการทุจริตคอร์รัปชันขึ้น

ร่างพระราชบัญญัติสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล (ฉบับที่..) พ.ศ. ที่กระทรวงการคลังเสนอและได้รับความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรีแล้ว มีการดำเนินการแก้ไขปัญหาหลัก ๆ สรุปสาระสำคัญได้ ดังนี้

๑) การทำให้ทันสมัยโดยการเปลี่ยนแปลงชื่อหน่วยงานตามพระราชบัญญัติที่ได้มีการแก้ไข

๒) การปรับระบบบัญชี คุณสมบัติของคณะกรรมการ รวมถึงกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ๓ ด้าน คือ ด้านการเงิน ด้านการบริหาร และด้านกฎหมาย เพื่อทำให้เกิดความโปร่งใส และสามารถดำเนินการให้สอดคล้องกับสภาพการณ์มากขึ้น

๓) การเพิ่มบทลงโทษกรณีเจ้าหน้าที่สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลให้กับเด็กและเยาวชนเป็นจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ทั้งนี้ เพื่อให้ตรงกับสลากบำรุงการกุศลที่ใช้อัตราโทษตามกฎหมายว่าด้วยการพนัน

๔) การจัดตั้งกองทุนบริหารจัดการสลากเพื่อแก้ไขปัญหาสลากกินแบ่งรัฐบาลเกินราคาซึ่งเป็นปัญหาที่ทวีความรุนแรงขึ้น กองทุนนี้จะเป็นกองทุนที่สร้างเสถียรภาพในการจ่ายเงินรางวัลให้เกิดขึ้น

ตามพระราชบัญญัติสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล พ.ศ. ๒๕๑๗ องค์กร มูลนิธิ จะได้รับส่วนลดร้อยละเก้า ส่วนสมาชิกขององค์กร มูลนิธิ จะได้รับส่วนลดร้อยละเจ็ด แต่ปรากฏว่า มีการจำหน่ายกันหลายทอดจึงทำให้

เกิดการจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลเกินราคา ดังนั้น จะต้องหาช่องทางจำหน่ายแบบใหม่เพื่อให้ประชาชนสามารถซื้อสลากกินแบ่งรัฐบาลได้ในราคา ๘๐ บาท นอกจากปัญหาดังกล่าวแล้ว สมาชิกที่ได้รับสลากกินแบ่งรัฐบาลในระบบโควตาเดิมยังประสบปัญหาเกี่ยวกับการจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลได้ยากและจำหน่ายไม่หมดเนื่องจากหมายเลขสลากกินแบ่งรัฐบาลที่ไม่ได้รับความนิยม กองทุนบริหารจัดการสลากจะทำหน้าที่คืนความเป็นธรรมและลดภาระให้กับผู้ค้าสลากกินแบ่งรัฐบาลโดยการเป็นผู้รับซื้อสลากกินแบ่งรัฐบาลเหล่านี้มาจำหน่ายเองเพื่อเป็นอีกช่องทางหนึ่งที่ทำให้ประชาชนทั่วไปสามารถเข้าถึงสลากกินแบ่งรัฐบาลได้ รวมถึงทำให้ตลาดเกิดการแข่งขันขึ้น จะเห็นได้ว่า หากดำเนินการตามวิธีการดังกล่าวข้างต้นแล้วย่อมสามารถลดต้นทุนการจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลได้

การกำหนดรูปแบบตามพระราชบัญญัติสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล พ.ศ. ๒๕๑๗ สามารถกำหนดรูปแบบได้เองอยู่แล้ว เพียงแต่ร่างพระราชบัญญัติฉบับใหม่จะทำให้การกำหนดรูปแบบมีความชัดเจนมากขึ้น และในสัดส่วนของคณพิการที่ได้รับโควตาร้อยละยี่สิบหกนั้น ย่อมหมายถึงถึงผู้ค้ารายย่อยที่อยู่ในจังหวัดต่าง ๆ ด้วย เพียงแต่ในบัญชีคณพิการไม่ได้แบ่งแยกออกกว่าเป็นคณพิการรายย่อยมีจำนวนเท่าไร และในส่วนองค์กรมูลนิธิคณพิการ ก็ไม่ได้รวมไว้ในบัญชีนี้เหมือนกัน ส่วนการจัดการความเสี่ยงแทนรัฐตามความมุ่งหมายของร่างพระราชบัญญัติสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล (ฉบับที่..) พ.ศ. และตามที่คณะรัฐมนตรีกำหนดไว้คือ ต้องการให้ผู้ที่ได้รับโควตาสลากไปจัดจำหน่ายด้วยตนเองซึ่งจะทำให้มีรายรับเพียงพอที่จะดำรงชีวิตอยู่ได้

นางสาวอัลจนา พึ่งเย็น ผู้อำนวยการฝ่ายกฎหมายการคลัง
สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ได้อภิปรายแสดงความคิดเห็น
สรุปสาระสำคัญได้ ดังนี้

ร่างพระราชบัญญัติสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล (ฉบับที่..) พ.ศ. ...
ได้แก้ไขเพิ่มเติมในรายละเอียด อาทิ การแก้ไขเพิ่มเติมสถานที่ตั้งของ
สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล แก้ไขเพิ่มเติมองค์ประกอบของคณะกรรมการ
สลากกินแบ่งรัฐบาล วาระการดำรงตำแหน่ง แก้ไขเพิ่มเติมอำนาจหน้าที่
ของคณะกรรมการสลากกินแบ่งรัฐบาล รูปแบบสลากกินแบ่งรัฐบาล การออก
ระเบียบหรือข้อบังคับว่าด้วยกองทุนบริหารจัดการสลาก สัดส่วนการจัดสรร
เงินที่ได้รับจากการจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาล ดังนั้น ในการประชุมของ
คณะกรรมการกฤษฎีกาที่จะพิจารณาในส่วนที่เกี่ยวกับสัดส่วนการจัดสรรเงิน
รายได้ เห็นว่า สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลควรพิจารณาเฉพาะสิ่งที่จำเป็น
ในการนำส่งเงินเข้ากองทุนบริหารจัดการสลากโดยคำนวณว่าในแต่ละงวด
กองทุนจะต้องใช้เงินเป็นจำนวนเท่าใดในการรับซื้อสลากกินแบ่งรัฐบาลคืน
และกองทุนที่จัดตั้งขึ้นมาไม่ควรเก็บเงินสะสมไว้เกินความจำเป็น ดังนั้น
จึงจำกัดไว้ที่ร้อยละสามของการจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลในแต่ละงวด
จะเห็นได้ว่า กองทุนมีวัตถุประสงค์เพียงเพื่อซื้อคืนสลากที่สำนักงาน
สลากกินแบ่งรัฐบาลจำหน่ายไม่หมดเท่านั้น กองทุนไม่สามารถนำเงินไปใช้
อย่างอื่นได้ อย่างไรก็ตาม การแก้ไขปัญหาการจำหน่ายสลากเกินราคาโดยการ
รับซื้อหมายเลขที่ไม่สวยมาบริหารจัดการและจำหน่ายในราคา ๘๐ บาท
คณะกรรมการกฤษฎีกาเห็นว่า ปัญหาการจำหน่ายสลากเกินราคาอาจจะ
ไม่ได้แก้ไขโดยการจัดตั้งกองทุนและรับซื้อคืนได้ทั้งหมดเพราะว่า สลากที่รับ
ซื้อคืนมีจำนวนเพียงร้อยละ ๑.๒๗ เท่านั้น

ตามร่างพระราชบัญญัติสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล (ฉบับที่...) พ.ศ. ... ได้กำหนดไว้ว่า ร้อยละห้าสมทบเป็นกองทุนบริหารจัดการสลาก ไม่เกินกว่าร้อยละสิบห้าเป็นค่าใช้จ่ายในการบริหารงานซึ่งรวมทั้งค่าใช้จ่ายในการจำหน่ายสลากกินแบ่งด้วย ซึ่งเพิ่มขึ้นจากเดิมร้อยละสาม และเมื่อใดที่เงินกองทุนบริหารจัดการสลากมีเกินกว่าที่รัฐมนตรีกำหนด ให้นำส่งเงินส่วนที่เหลือเกินกว่าจำนวนดังกล่าวเป็นรายได้แผ่นดิน และเมื่อใดที่เงินกองทุนบริหารจัดการสลากมีต่ำกว่าที่รัฐมนตรีกำหนดให้จัดสรรเงินในส่วนของที่เป็นรายได้แผ่นดินสมทบเข้ากองทุนบริหารจัดการสลากร้อยละห้าของเงินที่ได้รับจากการจำหน่ายสลากกินแบ่ง สลากกินแบ่งที่บริหารจัดการหากถูกรางวัล ให้สมทบเป็นกองทุนบริหารจัดการสลาก นอกจากนี้ ยังแก้ไขเพิ่มเติมเกี่ยวกับเงินที่ได้รับไว้ นอกเหนือจากการจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาล ดอกผลค่าใช้จ่ายในการจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาล ค่าใช้จ่ายในการบริหารงาน อายุความสิทธิเรียกร้องเงินรางวัล การวางระบบบัญชี และผู้ตรวจสอบบัญชี การกำหนดให้กองทุนบริหารจัดการสลากมีฐานะเป็นนิติบุคคล การกำหนดให้คณะกรรมการสลากกินแบ่งรัฐบาลเป็นคณะกรรมการกองทุนบริหารจัดการสลาก และกำหนดให้ผู้อำนวยการสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลเป็นผู้จัดการกองทุนบริหารจัดการสลากโดยมีอำนาจหน้าที่ในการกำกับดูแลการบริหารกองทุน ตลอดจนการพิจารณาอนุมัติการใช้เงิน สาเหตุที่กำหนดให้คณะกรรมการสลากเป็นคณะกรรมการกองทุนบริหารจัดการสลากเพื่อกันมิให้บุคคลภายนอกเข้ามามีส่วนตัดสินใจในการใช้จ่ายเงินของกองทุน การกำหนดให้มีการประกาศหมายเลขสลากที่จำหน่ายไม่หมด โดยกองทุนบริหารจัดการสลากจะทำการรับซื้อและสามารถถูกรางวัลได้ แต่ก่อนที่สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลจะทำการนำสลากกินแบ่งรัฐบาล

ออกจำหน่ายจะต้องทำการประกาศหมายเลขที่สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล จะทำการจัดจำหน่ายเพื่อให้ประชาชนรับทราบเสียก่อน และเมื่อจำหน่าย ไม่หมดก่อนวันออกรางวัลได้กำหนดให้สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลทำการ ประกาศเลขหมายสลากกินแบ่งรัฐบาลที่เหลือ ภายหลังจากนั้นกองทุนบริหาร จัดการสลากจะทำการรับซื้อคืน เพื่อให้เกิดความโปร่งใสและสามารถ ตรวจสอบได้ นอกจากนี้ ร่างพระราชบัญญัติสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล (ฉบับที่..) พ.ศ. ... ได้เพิ่มเติมการกำหนดมาตรการคุ้มครองแก่เด็กและ เยาวชนมิให้เกี่ยวข้องกับสลากกินแบ่งรัฐบาลโดยห้ามจำหน่ายสลากกินแบ่ง รัฐบาลในสถานศึกษาและให้รวมตลอดถึงบริเวณที่ซึ่งใช้สำหรับสถานศึกษานั้น ด้วยไม่ว่าจะมีรั้วล้อมหรือไม่ก็ตาม รวมทั้งบริเวณต่อเนื่องกับสถานศึกษา ซึ่งหากผู้ใดฝ่าฝืนต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองพันบาท และกรณีผู้ใดขาย สลากกินแบ่งรัฐบาลแก่บุคคลซึ่งมีอายุต่ำกว่ายี่สิบปีบริบูรณ์ต้องระวางโทษ จำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ หากผู้ใดใช้หรือยุยงส่งเสริมให้บุคคลซึ่งมีอายุต่ำกว่ายี่สิบปีบริบูรณ์ เป็นผู้จำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ส่วนการแก้ไขปัญหาสลากกินแบ่ง รัฐบาลเกินราคา การจัดสรรโควตาแก่ผู้จำหน่ายสลากเป็นอำนาจหน้าที่ ของสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลอยู่แล้ว

ความแตกต่างระหว่างคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๑๑/๒๕๕๘ เรื่อง มาตรการแก้ไขปัญหาที่เกิดจากการจำหน่ายสลากกินแบ่ง รัฐบาลกับร่างพระราชบัญญัติสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล (ฉบับที่..) พ.ศ. ที่ผ่านการพิจารณาของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาคือ องค์ประกอบของคณะกรรมการสลากกินแบ่งรัฐบาลตามคำสั่งดังกล่าว

มีจำนวนกรรมการมากกว่า กองทุนตามคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติที่ ๑๑/๒๕๕๘ จะมีชื่อเรียกและวัตถุประสงค์แตกต่างจากกองทุนบริหารจัดการสลากตามร่างพระราชบัญญัติโดยเรียกว่า “กองทุนสลากกินแบ่งรัฐบาลเพื่อพัฒนาสังคม” โดยมีวัตถุประสงค์ที่ครอบคลุมมากกว่า ๔ ประการ คือ ๑) เพื่อส่งเสริมการศึกษาวิจัยปัญหาเกี่ยวกับการพนัน สาเหตุและผลกระทบจากการพนัน รวมทั้งมาตรการป้องกันและแก้ไขปัญหายุ่งเกี่ยวกับ การพนัน ๒) เพื่อส่งเสริมการเผยแพร่ความรู้และทัศนคติที่ถูกต้องเกี่ยวกับการพนัน สร้างการรู้เท่าทันเพื่อป้องกันการติดการพนัน รวมทั้งสนับสนุน กิจกรรมป้องกันและลดผลกระทบจากการพนัน ๓) เพื่อเยียวยาผู้ได้รับผลกระทบจากการพนัน ๔) เพื่อแก้ไขปัญหาที่เกิดจากการจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาล นอกจากนี้ ตามคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติที่ ๑๑/๒๕๕๘ จะไม่กำหนดกรอบเพดานของเงินสมทบที่จะต้องนำส่งเข้าเป็นเงินกองทุนบริหารจัดการสลากว่าจะต้องหักออกเป็นจำนวนร้อยละเท่าใด รวมถึง การจัดสรรเงินตามร่างพระราชบัญญัติที่ผ่านการพิจารณาของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา กล่าวคือ เงินที่ได้รับการจัดสรรเป็นรายได้ของแผ่นดินจะต้องไม่น้อยกว่าร้อยละสิบสอง ในขณะที่ตามคำสั่งได้กำหนดไว้เพียงไม่น้อยกว่าร้อยละสิบ โดยไปเพิ่มในส่วนของค่าใช้จ่ายในการบริหารงานไม่เกินกว่าร้อยละสิบเจ็ด แต่ในร่างพระราชบัญญัติที่ผ่านการพิจารณาของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกากำหนดไว้ไม่เกินกว่าร้อยละสิบห้า

**ดร.ธีรรัตน์ พันทวี วงศ์ธนอเนก นายกสภาคทวศและสือ
เพื่อเด็กและเยาวชน** ได้อภิปรายแสดงความคิดเห็น สรุปลงสาระสำคัญได้ ดังนี้

ข้อ ๕ ของคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติที่ ๑๑/๒๕๕๘ ได้กำหนดไว้ว่า ให้จัดตั้งกองทุนขึ้นกองทุนหนึ่งในสำนักงาน เรียกว่า “กองทุน สลากกินแบ่งรัฐบาลเพื่อพัฒนาสังคม” เพื่อเป็นทุนสำหรับการใช้จ่าย ตามวัตถุประสงค์ อาทิ เพื่อส่งเสริมการศึกษาวิจัยปัญหาเกี่ยวกับการพนัน สาเหตุและผลกระทบจากการพนัน รวมถึงมาตรการป้องกันและแก้ไขปัญหา เกี่ยวกับการพนัน เพื่อส่งเสริมการเผยแพร่ความรู้และทัศนคติที่ถูกต้อง เกี่ยวกับการพนัน สร้างการรู้เท่าทันเพื่อป้องกันการติดการพนัน รวมทั้ง สนับสนุนกิจกรรมป้องกันและลดผลกระทบจากการพนัน เพื่อเยียวยาผู้ได้รับ ผลกระทบจากการพนัน เพื่อแก้ไขปัญหาที่เกิดจากการจำหน่ายสลากกินแบ่ง รัฐบาล จะเห็นได้ว่า ไม่มีความสอดคล้องกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ มาตรา ๔๔ ที่บัญญัติไว้ว่า ในกรณีที่ หัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติเห็นเป็นการจำเป็นเพื่อประโยชน์ในการ ปฏิรูปในด้านต่าง ๆ การส่งเสริมความสามัคคีและความสมานฉันท์ของ ประชาชนในชาติ หรือเพื่อป้องกัน ระวัง หรือปราบปรามการกระทำอันเป็น การบ่อนทำลายความสงบเรียบร้อยหรือความมั่นคงของชาติ ราชบัลลังก์ เศรษฐกิจของประเทศ หรือราชการแผ่นดิน ไม่ว่าจะเกิดขึ้นภายในหรือ ภายนอกราชอาณาจักร ให้หัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติโดยความ เห็นชอบของคณะรักษาความสงบแห่งชาติมีอำนาจสั่งการระงับยับยั้ง หรือ กระทำการใด ๆ ได้ ไม่ว่าการกระทำนั้นจะมีผลบังคับในทางนิติบัญญัติ ในทาง บริหาร หรือในทางตุลาการ และให้ถือว่าคำสั่งหรือการกระทำ รวมทั้ง การปฏิบัติตามคำสั่งดังกล่าว เป็นคำสั่งหรือการกระทำ หรือการปฏิบัติที่ชอบ

ด้วยกฎหมายและรัฐธรรมนูญนี้และเป็นที่สุด เพราะว่าปัญหาการจำหน่าย สลากกินแบ่งรัฐบาลกับการพนันตามแนวความคิดของสังคมไทยยังไม่มี ความชัดเจน ดังนั้น จึงควรหาวิธีว่าควรจะทำอย่างไรเพื่อที่จะทำให้การพนัน เป็นการพนันที่มีความรับผิดชอบกับสังคมไทยโดยมิใช่การพนันที่จะคอยสร้าง ปัญหาให้เกิดขึ้นกับสังคมไทย โดยมิให้มีผลกระทบต่อกลุ่มเปราะบาง อาทิ เด็กและเยาวชน

จากกรอบการวิจัยศึกษาสภาพปัญหาและมาตรการในการจัดการ ปัญหาพนันในเด็กและเยาวชนใน ๕ ประเทศ คือ สหรัฐอเมริกา แคนาดา สหราชอาณาจักร ออสเตรเลีย และนิวซีแลนด์ พบว่า การเล่นพนัน เป็นพฤติกรรมเสี่ยงประเภทแรก ๆ ที่ทำให้เด็กและเยาวชนเข้าไปยุ่งเกี่ยวกับ เด็กและเยาวชนเล่นพนันก่อนที่จะทดลองดื่มของมึนเมา ยาเสพติด หรือมี พฤติกรรมทางเพศที่ไม่เหมาะสม อัตราการติดพนันในเด็กและเยาวชนมีอัตรา ที่สูงกว่าอัตราการติดพนันในผู้ใหญ่ อัตราการติดพนันในเด็กและเยาวชน มีมากกว่าสองเท่าของอัตราการติดพนันในผู้ใหญ่ การเล่นพนันแพร่หลาย ในหมู่นักเรียนชายมากกว่านักเรียนหญิง นักเรียนชายมีแนวโน้มเล่นการพนัน มากเป็นสองเท่าของนักเรียนหญิง ผู้ใหญ่ที่มีปัญหาติดการพนัน ชั้นรุนแรงเริ่มเล่นการพนันเมื่ออายุยังน้อย (๙ - ๑๐ ปี) การให้การศึกษา แต่เริ่มแรกมีความสำคัญต่อการป้องกัน (Early Education a key to Prevention) การทำให้นักเรียนที่เข้าร่วมโครงการเข้าใจถึงอันตรายถึงที่มา ของการพนันจะส่งผลให้นักเรียนไม่มองว่าการพนันเป็นเรื่องปกติในสังคม

ร้อยตำรวจเอก ดร. วิเชียร ต้นศิริคองค อาจารย์ประจำคณะ รัฐศาสตร์และนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ได้อภิปรายแสดงความคิดเห็น สรุปลสาระสำคัญได้ ดังนี้

ตามปรัชญาของการมีสลากกินแบ่งรัฐบาลมองได้ ๒ ทาง คือ ๑) เป็นการสร้างความบันเทิงให้กับสังคม ๒) เป็นแหล่งรายได้ของรัฐ จะเห็นได้ว่า การพนันเป็นวัฒนธรรมหนึ่งที่ปรากฏอยู่ในสังคมมนุษย์ แต่เป็นวัฒนธรรมที่มีผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจ สังคม จริยธรรม และศีลธรรม

ความคิดและความเชื่อที่ว่าสลากกินแบ่งรัฐบาลเป็นรายได้ของรัฐนั้น เป็นความคิดหลักที่ครอบงำรัฐไทยมาอย่างช้านานถึงสี่สิบกว่าปี ภายหลังจากการตราพระราชบัญญัติสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล พ.ศ. ๒๕๑๗ จะเห็นได้ว่า สิ่งที่เกิดขึ้นกับสังคมไทยคือ ปริมาณสลากกินแบ่งรัฐบาลมีปริมาณเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ โดยไม่มีปริมาณที่ลดลง ดังนั้น จึงเห็นควรปรับแนวความคิดใหม่โดยห้ามคิดว่าสลากกินแบ่งรัฐบาลเป็นรายได้ของรัฐที่จะนำมากระจายให้กับหน่วยงานของรัฐเพื่อที่จะใช้ในการบริหารจัดการ

คำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติที่ ๑๑/๒๕๕๘ มีความทันสมัยกว่าร่างพระราชบัญญัติสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล (ฉบับที่..) พ.ศ. เพราะว่า ร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้มุ่งหมายที่จะแก้ไขสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล แต่ไม่ได้มุ่งหมายที่จะแก้ไขให้สลากกินแบ่งรัฐบาลเป็นนโยบายสาธารณะ (Public Policy) จะเห็นได้ว่า รายได้จากการจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลประมาณหมื่นกว่าล้านบาทนั้น โดยส่วนมากได้มาจากคนที่มีรายได้น้อยจึงไม่ก่อให้เกิดดุลยภาพขึ้นในสังคม ดังนั้นรัฐจึงไม่ควรมองว่าภาษีที่ได้มาจากการพนันเป็นรายได้ของรัฐ แต่ให้มองในทางตรงกันข้ามว่าเป็นการสร้างความบันเทิงให้กับสังคม ในขณะที่เดียวกันรัฐควรคืนกำไรสู่สังคม สร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชน กล่าวคือ ในขณะที่ส่งเสริมการจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาล รัฐจะต้องให้แนวทางในการซื้อสลากอย่างระมัดระวังเพื่อป้องกันกลุ่มเปราะบางทางสังคม ให้ความรู้กับประชาชน

ถึงสลากกินแบ่งรัฐบาลในแง่มุมต่างๆ รวมถึงการปรับสมดุลและให้แนวคิดกับสังคมใหม่

คำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติที่ ๑๑/๒๕๕๘ ได้กำหนดให้จัดตั้งกองทุนสลากกินแบ่งรัฐบาลเพื่อพัฒนาสังคมขึ้น โดยให้ความสำคัญต่อด้านภาคประชาสังคม และด้านที่จะทำให้สังคมไทยเป็นสังคมที่มีเหตุผลมากขึ้น โดยนำแนวนโยบายเกี่ยวกับการรณรงค์เรื่องลดการสูบบุหรี่มาปรับใช้กับการลดการซื้อสลากกินแบ่งรัฐบาล

ร่างพระราชบัญญัติสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล (ฉบับที่..) พ.ศ. ได้แก้ไขสัดส่วนของคณะกรรมการสลากกินแบ่งรัฐบาล อาทิ วาระการดำรงตำแหน่งจากสองปีเป็นสามปี สัดส่วนของจำนวนคณะกรรมการส่วนใหญ่มาจากกระทรวงการคลัง นอกจากนั้นมาจากกระทรวงมหาดไทย สภาสังคมสงเคราะห์ และผู้ทรงคุณวุฒิสามคน จะเห็นว่า คณะกรรมการทั้งเก้าคนมีภาคประชาสังคมเพียงหนึ่งคนคือประธานสภาสังคมสงเคราะห์เท่านั้น ดังนั้นจึงเห็นควรปรับให้มีสัดส่วนภาคประชาสังคมเพิ่มขึ้น และกำหนดมาตรการลงโทษสำหรับกรรมการที่มีผลประโยชน์ขัดกัน (Conflict of Interest) ให้ถูกตัดสิทธิออกไป เพราะฉะนั้นปัญหาเรื่องสัดส่วนของคณะกรรมการ สิ่งที่จะต้องทำคือ ๑) ทำเพื่อคนยุคต่อไป ๒) ต้องถอดผลประโยชน์ออกโดยมองภาพรวมของประเทศว่าการพนันทำลายระบบการออมของประเทศ การพนันมีผลกระทบ การพนันไม่ควรนำมาเป็นรายได้ของรัฐ ๓) ควรนำแนวคิดที่ดีของต่างประเทศมาปรับใช้

เงินที่สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลได้รับจากการจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลตามพระราชบัญญัติสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล พ.ศ. ๒๕๑๗ ได้แบ่งอัตราส่วนออกเป็น ๖๐ : ๒๘ : ๑๒ แต่ตามร่างพระราชบัญญัติ

สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล (ฉบับที่..) พ.ศ. มีการแก้ไขอัตราส่วน เป็น ๖๐ : ๒๒ : ๑๕ : ๓ แทน จะเห็นได้ว่า ยังไม่มีความชัดเจนเกี่ยวกับ เงินกองทุนบริหารจัดการสลากกินแบ่งรัฐบาลที่ได้รับการจัดสรรร้อยละสาม เพื่อที่จะเป็นหลักประกันว่าสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลจะไม่ไปดำเนินการ ออกแบบผลิตภัณฑ์ในรูปแบบอื่น ๆ

**นายสมชาย ปัญญ์เอกวงศ์ ประธานฝ่ายส่งเสริมอาชีพและการ
จ้างงาน สภาคนพิการทุกประเภทแห่งประเทศไทย** ได้อภิปรายแสดง
ความคิดเห็น สรุปสาระสำคัญได้ ดังนี้

เนื่องจากสลากกินแบ่งรัฐบาลจะมีพรรคการเมืองเข้ามาครอบงำ และคอยมุ่งแสวงหาผลประโยชน์จึงทำให้การแก้ไขกฎหมายว่าด้วยสลากกินแบ่ง รัฐบาลไม่ว่าจะเป็นเรื่องของสัดส่วน ส่วนลด และการจัดสรรรายได้เข้ารัฐ ล่าช้าออกไปกว่า ๔๐ ปี จึงเห็นควรกำหนดให้การจัดสรรรายได้จากการ จำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลที่นำเข้าเป็นรายได้แผ่นดินมีอัตราส่วนน้อยกว่า ร้อยละยี่สิบสองตามร่างพระราชบัญญัติสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล (ฉบับที่..) พ.ศ. อีกทั้ง การจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลยังถือว่าเป็น เรื่องของการพนันอยู่ รัฐควรจะหาแนวทางหรือวิธีเพื่อที่จะทำให้ การจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลมีจำนวนลดลง นอกจากนี้ การจำหน่าย สลากกินแบ่งรัฐบาลมีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างการประกอบอาชีพให้กับ คนพิการ ผู้สูงอายุ ผู้ด้อยโอกาส และผู้มีรายได้น้อย ดังนั้น จึงเห็นควร บัญญัติและให้การรับรองไว้ในร่างพระราชบัญญัติสำนักงานสลากกินแบ่ง รัฐบาล (ฉบับที่..) พ.ศ. ด้วย สิ่งที่เกิดขึ้นในระบบสลากกินแบ่งรัฐบาล คือ ความไม่เป็นธรรมในการจัดสรรจึงเป็นสาเหตุที่ทำให้เกิดความเหลื่อมล้ำ ขึ้นในสังคม และถูกเอาเปรียบจากพ่อค้าคนกลาง จนกระทั่งทำให้

เกิดการจำหน่ายสลากเกินราคา เพราะฉะนั้น กิจการของสลากกินแบ่งรัฐบาลในเชิงปรัชญาเห็นควรนำรายได้ที่ได้จากการจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลหมิ่นกว่าล้านบาทมากระจายสู่คนพิการ ผู้สูงอายุ ผู้ด้อยโอกาส และผู้มีรายได้น้อยโดยไม่นำเข้าเป็นรายได้แผ่นดิน อีกทั้ง เห็นควรกำหนดวันออกสลากกินแบ่งรัฐบาลเป็นวันที่ ๔ กับวันที่ ๒๕ ของทุกเดือน เพราะควรให้ความสำคัญกับรายได้ที่ได้รับต่อเดือนเพื่อการดำรงชีพมาก่อน การซื้อสลากกินแบ่งรัฐบาลเพื่อเสี่ยงโชค และจัดสรรส่วนลดให้กับคนพิการ ผู้สูงอายุ ผู้ด้อยโอกาส และผู้มีรายได้น้อย ซึ่งเป็นผู้ค้ารายย่อยร้อยละ ๑๒.๕ เป็นอย่างน้อย ทั้งนี้เพื่อให้สอดคล้องกับข้อเสนอ ๗ จ. คือ ๑) จัดทะเบียนผู้ค้ารายย่อย ๒) จัดสรรให้กับคนพิการ ผู้สูงอายุ ผู้ด้อยโอกาส และผู้มีรายได้น้อย ก่อนจัดสรรให้นิติบุคคล ๓) การจำกัดจำนวนการถือครองโควตา ๔) กระจายไปยังจังหวัดต่าง ๆ โดยให้ผู้ค้ารายย่อยได้รับการจัดสรรจากจังหวัดโดยตรงโดยไม่ผ่านพ่อค้าคนกลาง ๕) จัดหาสถานที่จัดจำหน่ายให้โดยมิใช่ให้ผู้ประกอบการเป็นเจ้าของโดยให้คนพิการ ผู้สูงอายุ ผู้ด้อยโอกาส และผู้มีรายได้น้อย เป็นผู้ค้ารายย่อย โดยมีการจำหน่ายในราคาที่ควบคุมได้ ๖) จัดหากองทุนให้โดยให้กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์เป็นผู้ให้การช่วยเหลือในเรื่องของสินเชื่อ เนื่องจากคนพิการ ผู้สูงอายุ ผู้ด้อยโอกาส และผู้มีรายได้น้อย มีต้นทุนในการซื้อสลากกินแบ่งรัฐบาลเพื่อจำหน่ายน้อย ๗) จัดสวัสดิการให้เนื่องจากผู้ค้ารายย่อยเป็นตัวแทนจำหน่ายให้กับสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลเปรียบเสมือนเป็นพนักงานเช่นเดียวกัน

๓. เปิดเวทีรับฟังและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นจากผู้เข้าร่วมสัมมนา

- ประเด็นข้อซักถามและข้อสังเกตของผู้เข้าร่วมสัมมนาต่อ เรื่อง “แก้ไขกฎหมายสลากฯ โอกาสและความท้าทายสู่การปฏิรูปสลากเพื่อสังคม” สรุปสาระสำคัญได้ ดังนี้

๑. เนื่องจากวันที่ ๓๑ พฤษภาคม ๒๕๕๘ จะครบกำหนดการยื่นขอรับการจัดสรรโควตาจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาล คนพิการทางการได้ยิน รับทราบว่าจะสามารถขอขยายระยะเวลาการลงทะเบียนเพื่อขอรับการจัดสรรโควตาสลากกินแบ่งรัฐบาลออกไปอีก ๓๐ วัน ซึ่งจะไปครบกำหนดอีกทีในวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๘ ใช่หรือไม่ เนื่องจากคนพิการทางการได้ยินเป็นบุคคลที่มีอุปสรรคในการสื่อสาร และเข้าถึงข้อมูลข่าวสารได้ช้ากว่ากลุ่มคนพิการประเภทอื่น ๆ

- วิทยากรตอบประเด็นข้อซักถามของผู้เข้าร่วมสัมมนา สรุปสาระสำคัญได้ ดังนี้

๑. สัดส่วนโควตาเดิมคณะกรรมการสลากกินแบ่งรัฐมีมติให้อายุสัญญาครบกำหนดในเดือนมิถุนายน ๒๕๕๘ และสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลได้เชิญสมาคม องค์กรคนพิการทั้งหมด เข้าร่วมประชุมเพื่อชี้แจงเรื่องการจัดสรรสลากกินแบ่งรัฐใหม่ตามมติของคณะกรรมการสลากกินแบ่งรัฐบาลชุดเดิม โดยสรุปแล้วสลากกินแบ่งรัฐบาล จำนวน ๔๘ ล้านฉบับคู่ ที่เป็นไปตามมติของคณะกรรมการสลากกินแบ่งรัฐบาลชุดเดิมจะจัดสรรให้กับคนพิการและผู้ค้ารายย่อยรายละ ๕ เล่ม ส่วนมูลนิธิองค์กรคนพิการจะได้รับการจัดสรรในจำนวนเท่าเดิม และตามมติของคณะกรรมการได้ขอให้ส่งรายละเอียดของสมาชิกและกิจกรรมที่ได้ให้การสนับสนุนสมาชิกตามวัตถุประสงค์มาเพื่อประกอบการพิจารณาด้วย และในขณะนี้สำนักงาน

สลากกินแบ่งรัฐบาลได้จัดตั้งคณะกรรมการสลากกินแบ่งรัฐบาลชุดใหม่ ซึ่งขณะนี้อยู่ในขั้นตอนของการรวบรวมรายชื่อคณะกรรมการสลากกินแบ่งรัฐบาล โดยยังไม่ได้จัดการประชุมครั้งแรกขึ้นตามพระราชบัญญัติสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล พ.ศ. ๒๕๑๗ ส่วนงานนโยบายทั้งหมดจะเป็นหน้าที่ของคณะกรรมการสลากกินแบ่งรัฐบาลชุดใหม่ภายใต้การกำกับดูแลของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง

- ข้อเสนอแนะของผู้เข้าร่วมสัมมนาต่อเรื่อง “แก้ไขกฎหมายสลากฯ โอกาสและความท้าทายสู่การปฏิรูปสลากเพื่อสังคม”

๑. ควรเพิ่มจำนวนคณะกรรมการสลากกินแบ่งรัฐบาลมากกว่าเก้าคนโดยเพิ่มภาคประชาสังคมอีกสามคน ทั้งนี้ เนื่องจากตามร่างพระราชบัญญัติสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล พ.ศ. ๒๕๑๗ คณะกรรมการส่วนใหญ่จะมาจากนักการเมือง

๒. ควรแก้ไขปัญหาการเรียงชุดหมายเลขของสลากกินแบ่งรัฐบาลเนื่องจากเป็นสาเหตุที่ทำให้ผู้บริโภคซื้อในราคาที่สูง

๓. ควรกำหนดให้กองทุนบริหารจัดการสลากตามร่างพระราชบัญญัติสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล (ฉบับที่..) พ.ศ. สามารถกระจายความช่วยเหลือให้กับประชาชนโดยผ่านกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ องค์การอิสระ สภาองค์กรชุมชน

๔. ควรมีการกระจายรางวัลสลากกินแบ่งรัฐบาล รางวัลที่ ๑ ออกเป็นหลาย ๆ รางวัล

๕. ควรมีการเปิดเผยข้อมูลของคณะกรรมการสลากกินแบ่งรัฐบาล บัญชีทรัพย์สิน และรายงานผลต่อคณะกรรมการตรวจสอบทุก ๆ ๓ เดือน หรือทุก ๆ ๖ เดือน

๖. ควรทำการสำรวจความคิดเห็นของภาคประชาชนก่อนพิจารณา
ร่างพระราชบัญญัติสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล (ฉบับที่..) พ.ศ.

๗. ขอให้มีการกำหนดโควตาจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลให้กับ
คนพิการเพิ่มขึ้นเป็น ๒๐ เล่มเล็ก หรือ ๒๐ เล่มใหญ่ และจัดสรรให้เกิดความ
เท่าเทียมกัน

๘. เสนอให้เพิ่มเติมบทลงโทษให้หนักขึ้นกรณีเสนอขายหรือขาย
สลากกินแบ่งรัฐบาลที่ออกรางวัลหรือยังไม่ได้ออกรางวัลเกินราคาที่กำหนด
ในสลากกินแบ่งรัฐบาล กรณีขายสลากกินแบ่งรัฐบาลในสถานศึกษา และ
บริเวณที่ซึ่งสำหรับสถานศึกษาไม่ว่าจะมีรั้วล้อมหรือไม่ก็ตาม กรณีขาย
สลากกินแบ่งรัฐบาลให้แก่บุคคลที่มีอายุต่ำกว่ายี่สิบปีบริบูรณ์ เป็นต้องระวาง
โทษขั้นต่ำโดยจำคุกตั้งแต่หนึ่งเดือนหรือปรับตั้งแต่หนึ่งหมื่นบาทเป็นต้นไป
หรือทั้งจำทั้งปรับ

๙. ควรยกเลิกโควตาการจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลแบบชุด และ
นำเงินรางวัลพิเศษมากระจายเป็นเงินรางวัลหมายเลขท้ายสองตัวเพิ่มขึ้น

๑๐. ควรกำหนดบทลงโทษต่อเจ้าหน้าที่ตำรวจที่ละเว้นการปฏิบัติ
หน้าที่ในการดำเนินการจับกุมผู้จำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลเกินราคา
อย่างเป็นรูปธรรม

๑๑. ควรกำหนดให้ผู้จำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลสามารถขึ้น
ทะเบียนได้ในพื้นที่ของแต่ละจังหวัด

๑๒. ควรกำหนดให้จัดสรรเงินที่ได้รับจากการจำหน่ายสลากกินแบ่ง
รัฐบาลออกเป็น ร้อยละ ๑๕ เป็นรายได้แผ่นดิน และร้อยละ ๒๒
เป็นค่าใช้จ่ายในการบริหาร และยกเลิกเงินจัดสรรเข้ากองทุนร้อยละ ๓
โดยนำไปจัดสรรเป็นสวัสดิการอย่างอื่นแทน

๑๓. ไม่ควรกำหนดให้ร้านสะดวกซื้อเป็นผู้จัดจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลเพราะจะทำให้คนพิการ ผู้สูงอายุ ผู้ด้อยโอกาส และผู้มีรายได้น้อย ไม่สามารถประกอบอาชีพและขาดรายได้จากการจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาล

๑๔. ควรกำหนดนโยบายรณรงค์เพื่อลดจำนวนและเลิกการจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาล

๑๕. รัฐควรให้การสนับสนุนและให้การช่วยเหลือคนพิการทางการได้ยินในการจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาล เนื่องจากคนพิการทางการได้ยินมีจำนวนผู้ว่างงานเป็นจำนวนมาก และควรจัดกิจกรรมต่าง ๆ ให้เพื่อที่จะทำให้นักพิการทางการได้ยินสามารถรับรู้ข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกัสลากกินแบ่งรัฐบาลได้เหมือนคนปกติทั่วไป

๑๖. ควรตรวจสอบการจัดสรรโควตาการจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลให้กับสมาชิกขององค์กรนิติบุคคลต่าง ๆ รวมถึงสมาคมและมูลนิธิด้วย

๑๗. ควรกำหนดให้สภาคนพิการทุกประเภทแห่งประเทศไทย ซึ่งถือว่าเป็นตัวแทนของคนพิการทุกประเภทเป็นคณะกรรมการสลากกินแบ่งรัฐบาลด้วย

๑๘. ควรกำหนดให้นำเงินจำนวนร้อยละ ๑ จากกองทุนบริหารจัดการสลากมาสนับสนุนให้กับองค์กรคนพิการด้วย

๑๙. ควรกำหนดให้นักพิการทางการได้ยินที่เป็นสมาชิกของสมาคมคนหูหนวกแห่งประเทศไทยสามารถรับสลากกินแบ่งรัฐบาลกับสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลได้โดยตรง เนื่องจากโควตาที่สมาคมคนหูหนวกแห่งประเทศไทยได้รับการจัดสรรไม่เพียงพอต่อความต้องการของคนพิการทางการได้ยิน

๔. สรุปประเด็นการสัมมนา

นายมณฑิเตอร์ บุญตัน รองประธานคณะกรรมการสิทธิการสังคมฯ คนที่หนึ่ง และประธานคณะอนุกรรมการกิจการคนพิการ ได้กล่าวสรุปประเด็นการสัมมนา ดังนี้

การสัมมนาในวันนี้ถือเป็นการสร้างความเข้าใจร่วมกันว่าโครงสร้างการบริหารจัดการสลากบนพื้นฐานปรัชญาที่มองว่าสลากเป็นแหล่งทำรายได้ให้กับรัฐน่าจะเป็นสิ่งที่ไม่ถูกต้อง จะเห็นได้ว่า ระบบงบประมาณที่จัดสรรไม่สามารถลดความเหลื่อมล้ำและสร้างความเป็นธรรมได้ เมื่อสลากกินแบ่งรัฐบาลมีที่มาจากरणพนันจึงจำเป็นต้องมีระบบการบริหารจัดการรายได้ที่ดีและแก้ปัญหาคความอ่อนแอของประชาชนและสังคม รวมถึงจัดทำให้เป็นการปฏิรูปสลากเพื่อสังคมให้อยู่บนพื้นฐานของความโปร่งใส มีธรรมาภิบาล และการกำหนดราคาจะต้องอยู่บนพื้นฐานโดยการให้ส่วนลดย่างเป็นธรรมแก่ผู้ค้ารายย่อยเพราะว่าสลากกินแบ่งรัฐบาลไม่ได้เป็นสินค้าปกติ แต่เป็นสินค้าที่จัดขึ้นมาเพื่อควบคุมการพนัน โดยสังคมจะต้องมีส่วนร่วมในการกำหนดรูปแบบ การบริหารจัดการ สามารถบริโภคโดยไม่ถูกรการเอารัดเอาเปรียบเฉลี่ยทุกข์สุขโดยการส่งเสริมอาชีพของคนพิการ ผู้ด้อยโอกาส และผู้มีรายได้น้อย ดังนั้น จึงไม่เสนอจัดสรรสลากกินแบ่งรัฐบาลให้กับกลุ่มนายทุนหรือผู้ค้ารายใหญ่ ส่วนการนำรายได้จากการจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลไปใช้จะเป็นตัวชี้วัดว่าจะมีการปฏิรูปอย่างแท้จริงหรือไม่ ดังนั้น รัฐควรจะมีรายได้จากสลากกินแบ่งรัฐบาลในรูปของภาษีเหมือนกับสินค้าชนิดอื่นซึ่งอาจเทียบได้กับภาษีสรรพสามิต และรัฐไม่ควรตั้งเป้าหมายของรายได้ว่าสลากกินแบ่งรัฐบาลจะต้องทำรายได้ต่องวดจำนวนเท่าใด แต่รัฐควรตั้งเป้าหมายว่ารายได้จากสลากกินแบ่งรัฐบาลจะทำให้เกิดประโยชน์

ต่อสังคมได้อย่างไร โดยสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลมีหน้าที่เพียงกำกับควบคุม ดูแล ให้สลากกินแบ่งรัฐบาลนั้นเป็นไปตามกลไกตลาดหรือความต้องการที่แท้จริง ส่วนเรื่องการจัดสรรเพื่อสังคม การแก้ไขการพนันก็เป็นองค์ประกอบหนึ่ง แต่การเสริมพลังให้สังคมเพื่อให้สังคมมีความเข้มแข็งเพื่อให้สังคมมีวุฒิภาวะและไม่ตกเป็นเหยื่อของการพนัน ท้ายที่สุดเมื่อมีการจัดสรรสลากกินแบ่งรัฐบาลเพื่อคนพิการ ผู้ด้อยโอกาส และคนยากไร้ จะต้องมึกลไกในการคุ้มครอง จัดสวัสดิการ รับรองมาตรฐานค่าครองชีพขั้นต่ำให้กับบุคคลดังกล่าวเพื่อที่จะสามารถประกอบอาชีพค้าสลากกินแบ่งรัฐบาลได้อย่างมีความสุข แต่อย่างไรก็ตาม สลากกินแบ่งรัฐบาลไม่ได้เป็นสินค้าที่ควรส่งเสริม แต่เป็นสินค้าที่ควรควบคุม เพราะฉะนั้น ภาพลักษณ์ของสลากกินแบ่งรัฐบาลจึงไม่เป็นภาพลักษณ์ที่รัฐควรจะต้องส่งเสริมหรือคาดหวังรายได้แต่ประการใด

คณะกรรมการกิจการสังคมฯ สถานิติบัญญัติแห่งชาติจะติดตามเรื่องนี้ไปอย่างสม่ำเสมอ และนำข้อคิดเห็นจากผู้เข้าร่วมสัมมนาที่มีต่อกฎหมายสลากกินแบ่งรัฐบาล ไปพิจารณาศึกษาเพิ่มเติมเพื่อหาแนวทางและวิธีการแก้ไขสลากกินแบ่งรัฐบาลให้เป็นสลากกินแบ่งรัฐบาลเพื่อสังคม เพื่อช่วยลดความเหลื่อมล้ำให้กับคนพิการ ผู้ด้อยโอกาส และคนยากไร้ ซึ่งเป็นผู้ค้ารายย่อยที่ได้รับการจัดสรรโควตาที่เป็นธรรมต่อไป

ภาพงานสัมมนา เรื่อง “แก้ไขกฎหมายสลากฯ : โอกาสและความท้าทายสู่การปฏิรูปสลากเพื่อสังคม”

ภาคผนวก

รายชื่อคณะกรรมการสังคม กิจการเด็ก เยาวชน
สตรี ผู้สูงอายุ คนพิการและผู้ด้อยโอกาส
สภานิติบัญญัติแห่งชาติ

คณะกรรมการสังคม กิจการเด็ก เยาวชน สตรี
ผู้สูงอายุ คนพิการและผู้ด้อยโอกาส

๑. นายวัลลภ ตังคณานุก์รัช	ประธานคณะกรรมการ
๒. นายมณฑิร บุญตัน	รองประธานคณะกรรมการ คนที่หนึ่ง
๓. นางสาวรณิ สิริเวชชะพันธ์	รองประธานคณะกรรมการ คนที่สอง
๔. คุณหญิงทรงสุตา ยอดมณี	รองประธานคณะกรรมการ คนที่สาม
๕. พลอากาศเอก ชนัท รัตนอุบล	โฆษกคณะกรรมการ
๖. นายแถมสิน รัตนพันธ์	กรรมการและที่ปรึกษา
๗. พลตรี จารึก อารีราชการัญย์	กรรมการและที่ปรึกษา
๘. พลเรือเอก สุรศักดิ์ หุ่นเรืองรมย์	กรรมการและที่ปรึกษา
๙. พลเอก วีรณ ฉันทศาสตร์โกศล	กรรมการและที่ปรึกษา
๑๐. นางกาญจนารัตน์ สีวิโรจน์	กรรมการ
๑๑. รศ.กิตติชัย ไตรรัตนศิริชัย	กรรมการ
๑๒. พลเอก ธีระวัฒน์ บุญยะประดับ	กรรมการ
๑๓. นายปรีชา วัชรภักย์	กรรมการ
๑๔. พลเรือเอก พลวัฒน์ สีโรดม	กรรมการ
๑๕. พลเอก ไพชยนต์ คำทันเจริญ	กรรมการ
๑๖. นายยุทธนา ทัพเจริญ	กรรมการ
๑๗. พลเอก ยุทธศิลป์ โดยชื่นงาม	กรรมการ
๑๘. พลเอก อุดลยเดช อินทะพงษ์	กรรมการ
๑๙. พลเอก อรุณ สมตน	กรรมการ
๒๐. พลตำรวจเอก เอก อังสนานนท์	กรรมการ
๒๑. นายกิตติศักดิ์ รัตนวราหะ	เลขานุการคณะกรรมการ

รายชื่อที่ปรึกษา ผู้ชำนาญการ นักวิชาการ
และเลขานุการประจำคณะกรรมาธิการ

ที่ปรึกษา ผู้ชำนาญการ นักวิชาการ
และเลขานุการประจำคณะกรรมการ

๑. นางกীরณา สุมาวงศ์
๒. นางจิราภรณ์ เล้าเจริญ
๓. นางพวงแก้ว กิจธรรม
๔. นายสมชาย เจริญอำนวยสุข
๕. รศ.ดร. อาชัญญา รัตนอุบล
๖. ดร. อธิพิล ปรีดีประสงค์
๗. ดร. เฉลิมชัย ยอดมาลัย
๘. นายนิวัฒน์ กาญจนภูมิรินทร์
๙. ดร. พรรณรัตน์ เกรียงวัฒนา
๑๐. นายวิญญู พิทักษ์ปรกรณ์
๑๑. นางอำไพวรรณ ศรีสกุล
๑๒. นางสาวริน ลิขิตาภรณ์
๑๓. นางอาทิตยา นรารวัชร
๑๔. นางกรรณิการ์ จรัสอุไรสิน
๑๕. นายกันติพจน์ ศรีบุญรัตน์
๑๖. นางสาวฐาปนีย์ สุขสำราญ
๑๗. นางธนัทธร์ นิธิธีรพัชร
๑๘. นายนิติ ถาวรวัฒนชัย
๑๙. นายรณฤทธิ์ มงคลรัตน์
๒๐. นางรัตนา ตฤชณารังสี
๒๑. ทพ.ดร. อุดมศักดิ์ ศรีสุทิวา

- ที่ปรึกษาประจำคณะกรรมการ
ที่ปรึกษาประจำคณะกรรมการ
ที่ปรึกษาประจำคณะกรรมการ
ที่ปรึกษาประจำคณะกรรมการ
ที่ปรึกษาประจำคณะกรรมการ
ที่ปรึกษาประจำคณะกรรมการ
ที่ปรึกษาประจำคณะกรรมการ
ที่ปรึกษาประจำคณะกรรมการ
ผู้ชำนาญการประจำคณะกรรมการ
ผู้ชำนาญการประจำคณะกรรมการ
ผู้ชำนาญการประจำคณะกรรมการ
ผู้ชำนาญการประจำคณะกรรมการ
นักวิชาการประจำคณะกรรมการ
นักวิชาการประจำคณะกรรมการ
เลขานุการประจำคณะกรรมการ
เลขานุการประจำคณะกรรมการ
เลขานุการประจำคณะกรรมการ
เลขานุการประจำคณะกรรมการ
เลขานุการประจำคณะกรรมการ
เลขานุการประจำคณะกรรมการ
เลขานุการประจำคณะกรรมการ
เลขานุการประจำคณะกรรมการ
เลขานุการประจำคณะกรรมการ

รายชื่อที่ปรึกษาทิตติมศักดิ์คณะกรรมการ

ที่ปรึกษากิตติมศักดิ์คณะกรรมการธิการ

๑. นายเกียรติศักดิ์ เทพผดุงพร
๒. นางจันทิรา กิตติฐิติกุล
๓. นางผาณิต พูนศิริวงศ์
๔. นางเพ็ญพักตร์ ศรีทอง
๕. นายวงศ์พันธ์ ฌันชัยพัต
๖. นางระรินทิพย์ ศิโรรัตน์
๗. ดร. สมบูรณ์ วรार्หับันชุกรวิทย์
๘. นาวาตรี สมพล มหาสิงห์
๙. พลตำรวจโท สันติ เพ็ญสุตร
๑๐. นางสุนทรี พัวเวส
๑๑. นายสุรวัฒน์ ชมพูพงษ์
๑๒. นายอโนทัย ฤทธิปัญญาวงศ์
๑๓. นายอภิชาติ คัมภีรศาสตร์
๑๔. พลโท อัครชัย จันทโรตยะ
๑๕. พลอากาศตรี อิทธิพร คณะเจริญ
๑๖. นายเอกพิทยา เอี่ยมคงเอก

รายชื่อคณะอนุกรรมการ

คณะอนุกรรมการกิจการเด็ก เยาวชน และผู้สูงอายุ

๑. คุณหญิงทรงสุฑา ยอดมณี ประธานคณะอนุกรรมการ
๒. พลเอก อรุณ สมตน์ รองประธานคณะอนุกรรมการ คนที่หนึ่ง
๓. พลเรือเอก พลวัฒน์ สีโรดม รองประธานคณะอนุกรรมการ คนที่สอง
๔. นางจิราภรณ์ เล้าเจริญ รองประธานคณะอนุกรรมการ คนที่สาม
๕. นายสุรัฐ ศิลปอนันต์ อนุกรรมการ
๖. นายภูมิสรรค์ เสนีวงศ์ ณ อยุธยา อนุกรรมการ
๗. นางสาวอรุณโรจน์ เลี่ยมทอง อนุกรรมการ
๘. นาวาตรี สมพล มหาสิงห์ อนุกรรมการ
๙. นายกันติพจน์ ศรีบุญรัตน์ อนุกรรมการ
๑๐. นายอิทธิพล ปรีดีประสงค์ อนุกรรมการและเลขานุการ
๑๑. นายแถมสิน รัตนพันธ์ุ ประธานที่ปรึกษาคณะอนุกรรมการ
๑๒. พลตำรวจเอก เอก อังสนานนท์ ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมการ
๑๓. รศ. จินตนันท์ ชญาตร์ ศุภมิตร ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมการ
๑๔. พลโท อัครชัย จันทโรตยะ ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมการ
๑๕. ดร. สมบูรณ์ วรার্থบัณฑิตวิทย์ ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมการ
๑๖. ดร. พรณรัตน์ เกรียงวัฒนา ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมการ
๑๗. นายวิญญู พิทักษ์ปรกรณ์ ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมการ
๑๘. รศ.ดร. คุณหญิงวินิตา ดิถียนต์ ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมการ
๑๙. นางเพ็ญศรี เคียงศิริ ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมการ
๒๐. นางนฤมล ล้อมทอง ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมการ
๒๑. นายเศรษฐา ศิระฉายา ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมการ
๒๒. รศ.ดร. อาชัญญา รัตนอุบล ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมการ
๒๓. นางกรรณิการ์ จรัสอุไรสิน ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมการ

คณะกรรมการกิจการเด็ก เยาวชน และผู้สูงอายุ

๒๔. นางสาวริน ลิขิตาภรณ์

ที่ปรึกษาคณะกรรมการ

๒๕. นายวงศ์พันธ์ ญั่นยพัต

ที่ปรึกษาคณะกรรมการ

๒๖. นางรัตนา ตฤณารังสี

ที่ปรึกษาคณะกรรมการ

๒๗. นายนิติ ถาวรณิชย์

ที่ปรึกษาคณะกรรมการ

๒๘. นายรณฤทธิ์ มงคลรัตน์

ที่ปรึกษาคณะกรรมการ

๒๙. นางฉัตร เหมะจันทร์

ที่ปรึกษาคณะกรรมการ

๓๐. นางทิพยา กิตติขจร

ที่ปรึกษาคณะกรรมการ

๓๑. นางธันท์ธร นิธิธีรพัชร

ที่ปรึกษาคณะกรรมการ

คณะอนุกรรมการกิจการสตรี

๑. นางสาวรณิ สิริเวชชะพันธ์	ประธานคณะอนุกรรมการ
๒. นางกาญจนารัตน์ ลีวีโรจน์	รองประธานคณะอนุกรรมการ คนที่หนึ่ง
๓. พลเอก วีรฉัตร ฉันทศาสตร์โกศล	รองประธานคณะอนุกรรมการ คนที่สอง
๔. นางประกายรัตน์ ต้นธีรวงศ์	อนุกรรมการ
๕. นางสุทธินี เมธีประภา	อนุกรรมการ
๖. ดร. สุธาดา เมฆรุ่งเรืองกุล	อนุกรรมการ
๗. นางสุชาดา นันทะพานิชสกุล	อนุกรรมการ
๘. นายพิสุทธิ ทรัพย์วิจิตร	อนุกรรมการ
๙. นายสืบสวัสดิ์ วุฒิวรดิษฐ์	อนุกรรมการ
๑๐. พลตรี วีระศักดิ์ นาหะสิริ	อนุกรรมการและเลขานุการ
๑๑. นางกีระณา สุมาวงศ์	ประธานที่ปรึกษาคณะอนุกรรมการ
๑๒. นายสมชาย เจริญอำนวยสุข	ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมการ
๑๓. นายเกียรติศักดิ์ เทพผดุงพร	ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมการ
๑๔. นางอำไพวรรณ ตรีสกุล	ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมการ
๑๕. นายสุรวัฒน์ ชมภูพงษ์	ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมการ
๑๖. ทพ.ดร. อุดมศักดิ์ ศรีสุทิวา	ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมการ
๑๗. ดร. พรรณรัตน์ เกรียงวัฒนา	ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมการ

คณะกรรมการกิจการคนพิการ

๑. นายมณฑิเยร บุญตัน ประธานคณะกรรมการ
๒. พลอากาศเอก ชนิต รัตนอุบล รองประธานคณะกรรมการ คนที่หนึ่ง
๓. นายกิตติศักดิ์ รัตนวราหะ รองประธานคณะกรรมการ คนที่สอง
๔. แพทย์หญิงวิชรา รั้วไพบูลย์ อนุกรรมการ
๕. นางอาทิตา นรารวัชร อนุกรรมการ
๖. นายธีรยุทธ สุขคนวิท อนุกรรมการ
๗. นายต่อพงศ์ เสลานนท์ อนุกรรมการ
๘. นายวิฑูต บุณนาค อนุกรรมการ
๙. นางสาววันทนีย์ พันธชาติ อนุกรรมการ
๑๐. นางพวงแก้ว กิจธรรม อนุกรรมการและเลขานุการ
๑๑. ศาสตราจารย์วิริยะ นามศิริพงศ์พันธุ์ ประธานที่ปรึกษาคณะกรรมการ
๑๒. นายชูศักดิ์ จันทยานนท์ ที่ปรึกษาคณะกรรมการ
๑๓. นางเบญจา ชลธาร์นนท์ ที่ปรึกษาคณะกรรมการ
๑๔. นางนภา เศรษฐกร ที่ปรึกษาคณะกรรมการ
๑๕. นายสุภรธรรม มงคลสวัสดิ์ ที่ปรึกษาคณะกรรมการ
๑๖. นางพิมพ์า ขจรธรรม ที่ปรึกษาคณะกรรมการ
๑๗. นายศุภชีพ ดิษเทศ ที่ปรึกษาคณะกรรมการ
๑๘. นายอนุชา รัตนสินธุ์ ที่ปรึกษาคณะกรรมการ
๑๙. นายสุพล บริสุทธิ์ ที่ปรึกษาคณะกรรมการ

ออกแบบและพิมพ์ที่
สำนักการพิมพ์ สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา
๐ ๒๕๕๔๑๕๖๑ ๐ ๒๕๓๑๕๓๗๑ ๐ ๒๕๓๑๕๓๗๕